

Ljudska PRAVICA

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVljena 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIA 1953 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO"

NAŠI PARLAMENTARCI MED NOVINARJI V LONDONU

Naša dežela vztraja na politiki aktivne in miroljubne koeksistence

London, 12. marca (Tanjug). Jugoslovanska parlamen-
tarna delegacija je bila danes v gosteh pri Združenju tu-
jega tiska v Londonu. Med kosilom je imel vodja delegacije
Moša Pijade v angleščini govor, v katerem se je najprej
zahvalil gostiteljem, potem pa je govoril o notranjem življe-
nju v Jugoslaviji in njenem napredku na gospodarskem,
socialnem in kulturnem področju.

Izgradnja naše socialistične
demokracije gre logično in ravo-
no pot, je rekel Moša Pijade, ker
smo pri nas že ustvarili takšne
družbene odnose, da z lastno silo
usmerjajo izgradnjo v določeno
smer. Na naši vasi se začnejo
brez pritiska razvijati nove oblike
zadrugištva, ki so v bistvu so-
cialistične, čeprav sodeluje kmet
v tej kooperaciji kot svobodni
lastnik svoje zemlje. To je še en
dokaz, da so temelji našega druž-
benega reda že tako trdni, da je
nadaljnji napredek izven dvoma
in da ga ne more nobena sila za-
vreti.

Moša Pijade je govoril tudi o
zunajni politiki in mednarodnem
položaju Jugoslavije. Opozoril je

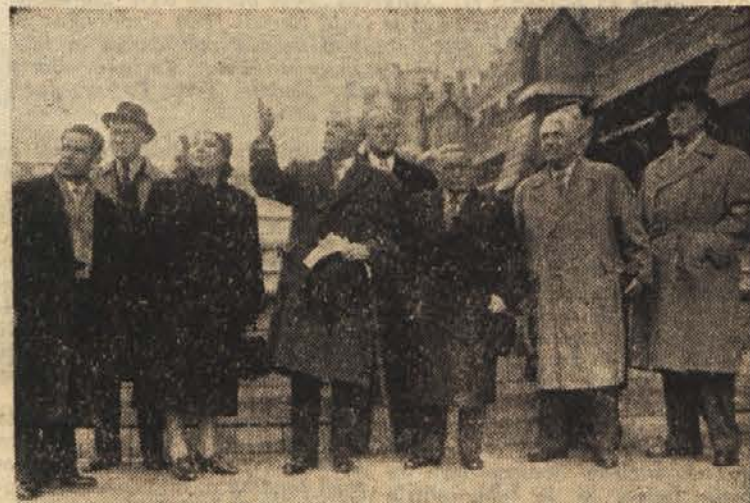
na pomen aktivne miroljubne ko-
eksistence, ki je v mednarodnem
sodelovanju v pogojih enakoprav-
nosti velikih in malih držav in
narodov, v spoštovanju narodne
suverenosti in v nevmešavanju v
notranje zadeve drugih dežel, v
poravnavanju mednarodnih sporov
s pogajanjem. Koeksistencija
kakor jo pojmujemo v Jugoslaviji,
sloni na teh načelih in terja,
da si vse dežele in narodi prizna-
vajo sodelovati na tej podlagi
na političnem, gospodarskem in
kulturnem področju.

Nekateri ljudje na Zahodu vi-
dijo v koeksistenci geslo vzhod-
nega bloka. Neki ameriški čas-
nik je po madžarskih dogodkih
celo razglasil, da je ideja koeksis-
tence pokopana. Mi v Jugoslaviji
ne le da ostanemo zvesti politiki
aktivne miroljubne koeksistence
in zato zunanji blokov, marveč me-
nimo, da niti tisti mednarodni
ukrepi, ki so zadnje čase zadali
največ udarcev takšni koeksisten-
ci, niso pokopali teh važnih načel
sodobnega mednarodnega življe-
nja, marveč so še bolj potrdili
njih pomen, in sicer prav tedaj,
ko so se poslabšali mednarodni
odnosi. Jugoslavija hoče enako-
pravno sodelovati z vsemi deže-
lami in članicami kateregakoli
bloka in hoče zaradi poslabšanja
odnosov z eno stranjo poslabšati
odnosov z drugo.

Potem je govoril državni mini-
ster v Foreign Officeu Nobel, ki
je posebej poudaril Pijadove be-
sede o jugoslovanski politiki ak-
tivne miroljubne koeksistence.

Kosilo tujih in angleških novi-
narjev z jugoslovanskimi ljudski-
mi poslanci je poteklo v prir-
nem vzdušju.

Člana naše delegacije Osman
Karabegović in Anka Berus sta
popoldne obiskala ministra za zu-
nanjo trgovino Davida Ecclesa.
Z njim sta govorila o medseboj-
nih trgovinskih odnosih in neka-
terih drugih vprašanih medna-
rodnega gospodarskega pomena.

Med obiskom v Veliki Britaniji so si naši ljudski poslanci v petek
ogledali tudi Spodnje zbornice. Na sliki so s predsednikom britan-
ske skupine Interparlamentarne unije Stoddartom-Scottom, ki tim
razlaga arhitektonske posebnosti Spodnjega doma.

NAŠI SPET V GAZI

Prebivalstvo je oddelek našega odreda sprejelo z navdušenjem
Hammaršköld nemara le odpotuje na bližnji vzhod

Kairo, 12. marca (Reuter). Poveljstvo varnostnih sil
OZN v Gazi je danes objavilo, da je na vsem področju Gaze
red in mir. Varnostne sile OZN so ukrenile vse potrebno, da
bi najpotrebnejše javne službe normalno delovale. Na kon-
cu poročila je rečeno, da je prebivalstvo Gaze prijateljsko
razpoloženo do varnostnih sil OZN.

Tudi predstavnik OZN v Kairu
je davi izjavil, da je položaj v Ga-
zi normalen in miren. Izrazil je
mnenje, da so poročila v časnikih
pretirana in pripomnil, da so ime-
le vse manifestacije prebivalcev
Gaze izrazito miren značaj.

Politični krogi v Kairu pa da-
nes poudarjajo, da je sklep egip-
tanske vlade o tem, da bo takoj
prevzela upravo nad Gazo, v skla-
du tako s pogodbo o premirju ka-
kor z resolucijami OZN o vlogi in

nalogah varnostnih sil OZN.

Medtem je kombinirana četa
jugoslovanskega odreda v sestavi
varnostnih sil OZN spet prispela
v Gazo. Ko je vkorakala v mesto,
so jo ljudje znova navdušeno
sprejeli.

Predstavnik finskega zunanje-
ga ministrstva je danes izjavil, da
se bodo finske čete v sestavi var-
nostnih sil OZN, ki so zdaj razpo-
rejene ob Akabskem zalivu,
umaknile, če bo to zahtevala

egiptska vlada. Finske čete bodo
na tem ozemlju samo dotlej, do-
kler bo to po volji vladi v Kairu.
Občinski svet v Gazi je imel
sejo, s katere so poslali generalne-
mu sekretarju OZN pismo, ki v
njem zavračajo sleherni načrt o
internacionalizaciji mesta. Občin-
ski svet zahteva, da prevzamejo
upravo nad Gazo spet egiptске
oblasti.

Egiptska vlada je medtem do-
volila, da začne dvigati iz Sueške-
ga prekopa vlačilec »Edgar Bon-
net«. Predstavnik prekopne upra-
ve je izjavil, da bodo njeni tehni-
ki takoj začeli delo hkrati z eki-
pami, ki jih je na Suez poslala
OZN. Ko bodo vlačilec dvignili z
dna, bodo lahko po prekopu zno-
va plule 10.000 tonske ladje. Ta
dela so že začeli davi. Trajala
bodo tri tedne.

Kakor je rekel general Whee-
ler, ki vodi očiščevalna dela na
prekopu, bodo vsa ta dela zaklju-
čena do 10. aprila.

New York, 12. marca (Tanjug).
V OZN skrbno proučujejo najno-
vejši razvoj položaja na bližnjem
vzhodu. Čeprav hočejo nekateri
stvar prikazati bolj dramatično
kot je v resnici, večina delegacij
vendarle ne verjame, da je kak
resnejši razlog za posebno zaskr-
bljenost. Menijo tudi, da OZN zdaj
ni treba ničesar novega ukrepati.
Večina delegacij zato meni, da
Generalna skupščina še ne bo ta-
ko kmalu sklicana. Pač pa je spet
slišati govorice, da bo Hammar-
šköld nemara v kratkem odpoto-
val v Egipt in se podrobno do-
govoril z odnотно vlado o vlogi
OZN pri nadaljnjem urejanju
razmer v tem delu sveta.

Zahvala iz Grčije

Beograd, 12. marca (Tanjug).
Predsednik republike je prejel od
grškega kralja Pavla naslednjo
brzojavko:

Zelo ganjen spričo Vašega so-
čutja ob nesreči, ki je zadela moj
narod, prosim Vašo ekscelenco, da
osebno sprejmete in sporočite ju-
goslovanskim narodom mojo za-
hvalo kakor tudi zahvalo grškega
naroda.

Mednarodni protest

zaradi britanskega zatiranja sindikatov na Cipru

Bruselj, 12. marca (Reuter).
Mednarodna konfederacija svo-
bodnih sindikatov je danes obja-
vila uradno poročilo, v katerem
očita angleški upravi na Cipru,
da je okrnila sindikalne svobo-
ščine in da preganja člane sindi-
katov na otoku. Konfederacija se
je že večkrat obrnila na angleško
vlado in jo opozorila na težavno
stanje na Cipru, a nobena inter-
vencija doslej ni nič zalegla. Or-
ganizacija se je prek svojega ge-
neralnega sekretarja pritožila tu-
di na mednarodno organizacijo
dela (ILO) in zahtevala, naj pro-
či razmere, v katerih delajo sin-
dikalne organizacije na Cipru,
in takoj ukrene vse potrebno za ob-
novo njih svoboščin. Generalna
konfederacija navaja v poročilu
podatke, po katerih sindikalne
delavce na Cipru preganjajo za-
radi njihovega političnega prepri-
čanja in delovanja. Sindikalne
delavce zapirajo brez slehernega
pravega vzroka. Zdjaj je v zapo-

rih 49 ciprskih sindikalnih de-
lavcev in mnoge izmed njih mu-
čijo. Dva sta v zaporih zaradi
mučenja umrla.

Poročilo nadalje pravi, da sin-
dikalne organizacije na Cipru ne
morejo sklicevati sestankov in
razvijati svoje dejavnosti, ker
imajo čisto preiskave in ker so
podvržene tudi raznim drugim
omejitvam. Zato lani in predlani-
skim niso mogle sklicevati niti
redne letne konference. Oblasti
so prepovedale vse stavke, ki so
jih napovedale te organizacije,
čeprav niso bile političnega zna-
čaja.

Na koncu mednarodna organi-
zacija svobodnih sindikatov
predlaga angleški vladi, naj ta-
koj izpusti vse zaprte člane sin-
dikatov, sindikalnim organizaci-
jam omogoči delo in prepove
vmešavanje angleške uprave na
otoku v posle sindikalnih organi-
zacii.

Berlinski sporazum

o začasnem bivanju sovjetskih čet v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 12. marca (TASS). Na
podlagi določb vzhodnonemško-
sovjetske deklaracije z dne 7. ja-
nuarja 1957 sta vzhodnonemška
in sovjetska delegacija danes v
Berlinu podpisali sporazum o za-
časnem stacioniranju sovjetskih
čet v Demokratični republiki
Nemčiji. Sovjetsko delegacijo na
pogajanjih je vodil zunanji mini-
ster Josip Djerdja, je bil danes
podpredsednik ministrskega sveta
in zunanji minister Bolz. Sporaz-
um sta v imenu Sovjetske zveze
podpisala zunanji minister Gro-
miko in obrambni minister Žu-
kov, v imenu Vzhodne Nemčije
pa zunanji minister Bolz in
obrambni minister Stoff.
Predstavnik vzhodnonemškega
zunanjega ministrstva je izjavil,

da bo vzhodnonemško-sovjetski
sporazum o začasnem bivanju
sovjetskih čet v Vzhodni Nemčiji
objavljen jutri.

Velesposlanik Djerdja pri Ali Sabriju

Kairo, 12. marca (Tanjug). Ju-
goslovanski velesposlanik v Egi-
ptu Josip Djerdja je bil danes
pri direktorju političnega odbora
pri predsedstvu republike Ali
Sabriju in se z njim razgovar-
jal o najnovejšem položaju.

Vzdrževanje madžarskih beguncev

New York, 12. marca (AFP).
Generalni sekretar OZN Ham-
marskjöld in visoki komisar za
begunce Lint sta pozvala vse de-
žele članice OZN, naj prispevajo
v sklad za madžarske begunce, ki
jih je bilo 1. marca v Avstriji
53.349, v Jugoslaviji pa 15.874.
Računajo, da bodo potrebovali za
njih vzdrževanje do konca leta
23 milijonov dolarjev, do 1. mar-
ca pa je bilo v sklad vplačanih
le 7.300.000 dolarjev.

V pozivu je poudarjeno, da
bremena za vzdrževanje madžar-
skih beguncev ne moreta nositi
Avstrija in Jugoslavija sami.

IZ RAZGOVORA S ŠTEFANOM JENDRYCHOWSKIM

O perečih vprašanih demokratizacije gospodarstva na Poljskem

Varšava, 12. marca (Tanjug). Predsednik komisije za go-
spodarsko planiranje pri poljskem ministrskem svetu in
član Politbiroja PZDP Stefan Jendrychowski je imel razgo-
vor s sodelavcem Tanjug in mu odgovoril na nekaj vpra-
šanj o perečih vprašanih na Poljskem.

Na vprašanje o vskladitvi cen-
traliziranega planiranja v gospo-
darstvu z nadaljnjo demokrati-
zacijo na tem področju in v aktiv-
nim sodelovanjem delavskega raz-

reda v upravljanju gospodarstva,
je Jendrychowski odgovoril, da je
po njegovem mnenju centralno
planiranje gospodarstva moč
vskladiti z nadaljnjim procesom
demokratizacije in čedalje večjim
sodelovanjem delavskega razreda
v upravljanju gospodarstva. Iz
središča je moč uspešno planirati
samo z naslonitvijo na delavski
razred in samo tedaj, če uporab-
ljamo ustvarjalne pobude od spo-
daj. »Po mojem mnenju je bistve-
no, da se centralno planiranje
omeji na glavno, temeljno na-
logo, da planiramo na daljše ob-
dobje. Pri tem morajo dobiti po-
djetja ali ljudski odbori iz sredi-
šča samo osnovne smernice plana
in ostati jim mora vsa pobuda in
svoboda v planiranju posamez-
nosti in v odločanju o načinu, ka-
ko izpolniti plan.« Jendrychow-
ski je tudi rekel, da mora država
obdržati v svojih rokah glavne
vzmeti, hkrati pa imeti zelo ši-
roko torišče za pobude raznih ko-
lektivov, podjetij, ljudskih odo-
rov, zadrug, družbenih organiza-
cij itd.

V odgovoru na vprašanje o
zboljšanju življenjskega stan-
darda je Jendrychowski rekel, da
je poljska vlada lani ubrala pot
hitrejšega zboljševanja življenjs-
kega standarda in da bo tudi v
prihodnje ukrenila v tem smislu
vse, kar je v njenih močeh. Od
92 milijard predlaniškim je nara-
sel plačni sklad lani na 107 mili-
jard zlotov, letos pa je planiran
na 117 milijard. To pomeni, da
je plačni sklad v dveh letih nara-
sel za 24 milijard ali da so se
realne plače delavcev in usluž-
bencev zvišale za dobrih 20%.
Toda zvišanje plač je začelo ogro-
žati stabilnost trga. »Zato smo
moral opozoriti družbo in delav-
ski razred na to nevarnost.«
Potrebni so bili ukrepi, da bi bili
kos tako velikemu zvišanju plač
in da bi zagotovili ustrezno raz-
položljivost blaga na trgu. Naj-
prej je vlada omejila investicije
na raven iz leta 1955, izdatke za
narodno obrambo pa zmanjšala

za poldrugo milijardo, kar je
obogatilo trg. Povečala je tudi iz-
voz surovin in polizdelkov ter
ustvarila pogoje za nemoten raz-
voj lahke industrije.

V odgovoru na vprašanje, ka-
ko je z osamosvojitvijo ljudskih
odborov na Poljskem, je Jendry-
chowski rekel, da je po njegovem
mnenju ta proces neločljivo po-
vezan s krepitvijo socialistične
demokracije. To je ena izmed
oblik, prek katere ljudje nepo-
sredno sodelujejo v upravljanju
gospodarstva in obravnavanju
državnih vprašanj.

Na vprašanje, kako je z gospo-
darskimi stiki z drugimi deželami
je Jendrychowski odgovoril, da
Poljska želi razvijati gospodarske
stike s socialističnimi in kapita-
lističnimi državami. Gospodarsko
sodelovanje med Jugoslavijo in
Poljsko se razvija zelo ugodno.

Prvo leto po zboljšanju stikov je
znalaša vrednost medsebojnega
prometa 7,5 milijona dolarjev, lani
pa že 16 milijonov.

Pravno pomoč naj bi nudili poklicno samo advokati

BEOGRAD, 12. marca (Tanjug) — Odbor za organizacijo
oblasti in upravo Zvezne ljudske skupščine je danes nadalje-
val obravnavanje osnutka zakona o advokaturi. Prvih 10 čle-
nov je sprejel brez sprememb, o členi 11 pa so razpravljali
malone dve uri in pol. Ta člen predvideva, da lahko vzame
stranka razen advokata za zastopnika ali zagovornika tudi
koga drugega v skladu z veljavnimi zakoni o postopku pred
sodišči in drugimi državnimi organi.

Ljudski odbor lahko s svojim
odlokom določi, da lahko usluž-
benci za pravno pomoč, ki so
opravili advokatski ali sodni iz-
pit, v določenih primerih zastopa-
jo ali zagovarjajo stranke. Takšno
službo lahko organizirajo tudi
družbene organizacije za pravno
pomoč svojim članom.
Advokatske organizacije pa
nasprotujejo temu členu, ter sto-
je na stališču, da njegove določbe

ne bi bile v skladu s celotnimi
ostalimi določbami zakona o
advokaturi in da bi bila kršena
vsa načela tega zakona, če bi jih
sprejeli. Po mnenju Zveze advo-
katskih zbornic bi s tem škodo-
vali ne samo pravni pomoči v
družbeno koristne namene, mar-
več bi storili tudi nepopravljivo
škodo advokaturi kot javni druž-
beni službi in funkciji. V razpra-
vo o določbah člena 11 so posegli
malone vsi člani odbora in v na-
čelu so se izrekli za takšno do-
ločbo v zakonu, s katero bi zago-
tovali upostavitve službe pri ljud-
skih odborih in organizacijah za
pravno pomoč državljanom.

Predsednik odbora Vladimir
Simić je poudaril, da bi bila takš-
na služba pri ljudskih odborih
zelo koristna in da ne drži, da se
mora v našem pravnem sistemu
nezaščiten človek obrniti za prav-
no pomoč samo na privilegirane
ljudi, to se pravi na advokate.
Tudi poslanec Nikola Sekulić se
je zavzel za upostavitve službe za
pravno pomoč državljanom. Pri-

VREMENSKA NAPOVED

za sredo 13. marca

Deloma oblačno. Jutranje tempe-
rature med -3 in -7, v Primorju 3,
najvišje dnevne med 12 in 17 stopi-
nami Celzija. Zjutraj po košlinskih
kratkotrajna megla.

Stanje vremena
Področje visokega zračnega pr-
tiska nad Srednjo Evropo in nad Bal-
kanom slabi. V višinah doseka nad
naše kraje toplejše zračne mase.

Snežne razmere
Koroška 80 cm, Moziška 60 cm,
cm, Logarska dolina 5 cm, Vrte 90 cm,
Dom Planica 50 cm, Tamar 150 cm, Po-
kljka 150 cm, Komna 180 cm, Kreda-
nja 130 cm.

Z ZASEDANJA PLENUMA GO ZVEZE BORCEV SLOVENIJE

TRETJI KONGRES Zveze borcev NOV Slovenije

bo 26. aprila v Ljubljani

V razpravi je sodelovalo več tovarišev, ki so kritično obravnavali vsa področja dejavnosti organizacije ZB

Ljubljana, 12. marca. V klubu poslancev v Ljubljani so se danes dopoldne sestali člani sekretariata Glavnega odbora Zveze borcev Slovenije na plenumu, katerega dnevi red je obsegal poročilo sekretariata, razpravo in določitev datuma za sklicanje III. kongresa Zveze borcev NOV Slovenije. Zasedanja plenuma, ki ga je vodil tovariš Ivan Maček-Matiša, se je udeležilo več predstavnikov našega političnega in javnega življenja, med njimi tovariši Miha Marinko, Boris Kraigher, Viktor Appel, Janko Rudolf, Tone Fajfar, Jože Borštnar, Marijan Dermastia in drugi.

108.774 ČLANOV ZVEZE BORCEV

V imenu sekretariata je poročal tovariš Janez Vipotnik, ki je med drugim navedel, da šteje organizacija Zveze borcev Slovenije 108.774 članov, ki so združeni v 805 krajevnih organizacijah na podeželju, 78 terenskih organizacijah v mestih ter 128 občinskih in 11 okrajnih zvezah. Ko je obravnavala probleme šolanja in pridobivanja kvalifikacij, je tovariš Vipotnik poudaril vlogo srednje ekonomske dopolne šole za bivše borce, ki je bila odprta letos 1. marca in se je zanj prijavilo 2000 kandidatov, čeprav jih šola lahko sprejme v prvi semester le 500. V zvezi s šolanjem otrok padlih borcev oziroma njihovim vključevanjem v obrt in gospodarstvo sploh je poudaril, da je to stvar vse družbe. Trenutno imamo v Sloveniji še 10.500 otrok, ki mora zanje skrbeti družba, torej okrog 2000 manj, kot jih je bilo lani. Okrog 60% teh otrok prejema učne podpore, vendar so te podpore zlasti glede na čedalje višje stroške za vzdrževanje v internatih preizkušne.

V zvezi s spomeniško dejavnostjo je nedvomno važno tudi priporočilo, naj organizacije Zveze borcev postavljajo spomenike bolj premišljeno, s čimer se bo moč izogniti nezadovoljivi kvaliteti. Tovariš Vipotnik je dalje svetoval, naj se organizacije ZB glede na omejena denarna sredstva lotijo rajši drugih pomembnih dejavnosti, kot n. pr. urejanja partizanskih grobišč, ki pogosto niso urejena, niti primerno vzdrževana.

ZDRAVSTVENO STANJE, ZAPOSLOVANJE, IZVENARMADNA VZGOJA

V razpravi, ki je sledila referatu tovariša Vipotnika, se je prvi oglasil Jože Borštnar, ki je med drugim opozoril na nezadovoljivo zdravstveno stanje bivših borcev v novomeškem okraju, med katerimi jih okrog 150 boleha na odprti tuberkulozi. Ne samo, da bo temeljiteje treba poskrbeti za njihovo zdravljenje — večina njih socialno ni zavarovana — temveč bo treba tudi učinkovito zaščititi njihove družine, da se ne bodo kili bolezni prenesle tudi nanje. Tone Fajfar je nato obravnaval težaven položaj tovarišev, ki so neprimerno upokojeni ali pa nimajo pogojev za zadostne pokojnine. Opozoril je, da novi zakon o upokojitvah ne bo docela uredil teh problemov in da bodo republike same iz fondov socialnega zavarovanja morale oskrbeti dodatna sredstva za najnujnejše primere. Janko Rudolf se je dotaknil vprašanja zaposlovanja bivših borcev, zlasti zdravstveno šibkih in invalidnih ljudi in je pripomnil, da bo spričo strožjih meril, ki se bodo v prihodnosti uveljavila, treba prvenstveno upoštevati bivše borce, čeprav zanje nihče ne zahteva privilegiranega položaja. Nato je Vlado Majhen obravnaval program srednje ekonomske dopolne šole za bivše borce in je pripomnil, da se mu zdi obtežen s predmeti, ki niso praktičnega pomena za slušatelje, ki so hkrati vključeni v proizvodnjo oziroma v gospodarstvo. Marijan Dermastia se je dotaknil zbiranja zgodovinskega materiala in je svetoval, naj se pri Zvezi borcev ali pri republiškem Muzeju NO ustanovi poseben oddelček, ki bo z modernimi pripomočki (magnetofoni itd.) začel zapisovati in zbirati spomine prvoborcev in drugih ljudi, ki bodo mimo kartografske obdelave posameznih področij iz NOB najboljše osnova za bodočo zgodovino NOB slovenskega naroda. Mitja Ribičič se je potem med drugim dotaknil izvenarmadne vzgoje, ki ni učinkovita, ker se je omejevala predvsem na tisto, kar je predpisano z zakoni, na predvojaško vzgojo, medtem ko je izvenarmadna vzgoja nasploh zanemarljiva. Mnogižne organizacije, kot ljudska tehnika, Rdeči križ, Planinska zveza in druge naj bi prevzele breme tehnične in predvojaške vzgoje mladine, je na koncu pripomnil tovariš Ribičič.

Francoski visoki komisar za atomsko energijo na obisku v Vinči

oblastni organi dolžni skrbeti za njihovo štipendiranje in vzdrževanje, medtem ko bi Zveza borcev le skrbel za to, da bi bila sredstva čim učinkoviteje porabljen. Podobno bi bilo treba ukrepati tudi s šolanjem bivših borcev, in sicer prek svetov za šolstvo. Le v tem primeru bi bilo moč podvzeti tudi sankcije, ki bi v najnujnejših primerih zaščitile koristi in pravice prizadetih.

V drugi točki dnevnega reda je predsednik Glavnega odbora Zveze borcev NOV Slovenije sporočil predlog za sklicanje III. kongresa Zveze borcev Slovenije na dan 26. aprila, kar je plenum soglasno odobril. Na okrajnih občinskih zborih Zveze borcev bodo izvolili 211 delegatov, na 500 članov po enega, tako da se bo III. kongres Zveze borcev Slovenije s člani Glavnega odbora vred udeležilo 259 delegatov. N. Z.

Član skupščine med razpravo o težavnem finančnem stanju socialnega zavarovanja

Z ZASEDANJA SKUPŠČINE REPUBLIŠKEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

VSAKOLETNI DEFICIT pri izplačilu pokojnin

invalidnin in otroških dodatkov zahteva čimprejšnje rešitve

Ljubljana, 12. marca. Na dnevnem redu današnjega zasedanja skupščine republiškega Zavoda za socialno zavarovanje je bila razprava o predračunu socialnega zavarovanja za tekoče leto 1957. O tem predračunu je skupščina že razpravljala na seji novembra minulega leta, vendar pa so nekateri novi elementi terjali dodatne spremembe. Tako je treba upoštevati povečano število aktivnih zavarovancev, s čimer se poveča tudi celoten plačni sklad, dalje povečano število upokojencev in predvideno povečanje števila zdravstvenih uslug.

Po sedaj predloženem in sprejetem predračunu, ki bo dan v presojo izvršnemu svetu Ljudske skupščine, so za postavke dolgoročnega zavarovanja, to je za izplačila pokojnin, invalidnin in otroških dodatkov predvideni izdatki v skupnem znesku 16 milijard in 655 milijonov dinarjev, dohodki pa naj bi znašali 15 milijard 270 milijonov dinarjev, pri čemer nastane razlika v škodo dohodkov v višini treh milijard in 384 in pol milijona dinarjev.

Na osnovi kasneje izglasovanega sklepa, po katerem naj bi razdelitev prispevne stopnje, ki znaša 38%, popravili tako, da bi odmerili okrajnim zavodom za zdravstveno zavarovanje 12,5% namesto prvotno predvidenih 12 odstotkov, pa se zgoraj omenjena razlika med dohodki in izdatki poveča še za 270 milijonov din.

Današnja skupščina je resno zahtevala, naj bi čimprej uredili vprašanje stalnih letnih deficitov

v skladih za dolgoročno zavarovanje. Višji izdatki za pokojnine, invalidnine in otroške dodatke ter ostale dajatve iz tega sklada nastajajo glede na strukturo našega prebivalstva, ker imamo procentualno več upokojencev kot ostale republike. Republiški zavod plačuje obresti še za lanskoletni nepokrit deficit, ki je znašal nekaj več kot dve in pol milijardi dinarjev, letos pa bo ta deficit, kot ga predvideva predračun, še večji, ne da bi bilo moč z varčevanjem stanje popraviti, saj je upravičenec treba izplačati tako pokojnine kot ostale dajatve iz tega sklada. Izvršni odbor skupščine bo zato pri Zveznem zavodu za socialno zavarovanje vnovič zahteval, naj stvar naposled uredijo bodisi z izravnanim skladom ali kako drugače.

BOLJSE GOSPODARJENJE Z MANJSIMI STROŠKI

Primanjkljaj, seveda dokaj manjši, pa je po podatkih okrajnih zavodov predviden tudi v predračunu sklada za zdravstveno zavarovanje. Skupni izdatki znašajo nekaj več kot 8 milijard, dohodki pa nekaj več kot 7 milijard 800 milijonov dinarjev. S prebitkom lahko računajo le štirje okrajni zavodi, in sicer ljubljanski, mariborski, celjski in trboveljski. Pri vseh ostalih je predviden primanjkljaj, največji

pri koprskem, ptujskem, murskosoboškem in goriškem. Prav glede na tak položaj je skupščina določila še omejeno novo porazdelitev sredstev, po kateri naj bi razdelitvi prispevne stopnje dobili okrajni za zdravstveno zavarovanje 0,5% več, kot je bilo prvotno mišljeno.

Celotna zdravstvena služba in nudenje zdravstvenih uslug terja dejansko velike izdatke, ki se bodo še povečali pri nadaljnjem širjenju zdravstvene mreže in pri nadaljnjem dvigu zdravstvene ravni, vendar pa so bile tehtne ugotovitve med današnjo razpravo, ko so posamezni člani skupščine opozarjali na to, da bi bilo treba maksimirati sredstva, ki jih daje socialno zavarovanje za zdravstveno varstvo, bolj varčevati, seveda ne na škodo zavarovancev, pač pa z boljšim gospodarjenjem, odkrivanjem raznih izigravanj itd.

LE FINANČNI USPEH

Današnja skupščina je sprejela tudi nekatera dopolnila k odmerjanju posebnih stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki ga plačujejo tista podjetja, ki imajo nadpovprečno število obolenj. Na skupščini so kritizirali, da se je odmerjanje tega prispevka sprevrglo zgolj v to, da dobe okrajni zavodi od podjetij denar, ki jim ga v proračunih primanjkuje. Tako so zavodi sicer dosegli finančni uspeh, skupno so podjetja v Sloveniji izplačala na račun te posebne stopnje 700 milijonov dinarjev, to je več kot v LR Srbiji, ki ima trikrat več zavarovancev, povsem pa so zanemarili preventivni namen, ki ga je prvotno tudi imela ta dajatev. M. N.

POSVETOVANJE O ELEKTROINDUSTRIJI SLOVENIJE

Zadovoljitev potrošnikov in problematika v elektroindustrijskih podjetjih

Maribor, 12. marca. — V mali dvorani hotela »Orel« v Mariboru se je zbralo 70 zastopnikov republiškega Elektroindustrijskega društva in elektroindustrijskih podjetij iz vse Slovenije na dvodnevno posvetovanje.

Posvetovanje je pripravilo elektroindustrijsko društvo — podružnica Maribor. Na programu je 10 referatov z raznih področij elektroindustrije, katerih namen je prispevati k povečanju storilnosti in povenitvi proizvodnje ter hkrati k zadovoljitvi vseh potreb na trzišču in želja potrošnikov. Danes so prebrali 6 referatov, med katerimi so bili nekateri čisto strokovni, drugi pa so obravnavali konkretno problematiko v elektroindustrijskih podjetjih in v trgovini pri prodaji njihovih proizvodov. O referatih je bila razprava.

Posvetovanje bodo nadaljevali jutri z branjem novih referatov in koreferatov ter razpravo. Nato bodo sestavili tudi zaključke posvetovanja.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVE REPUBLIŠKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

Podpredsednik odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 29. sejo odbora za petek, dne 15. marca 1957 ob 10. uri v poslopiju Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda: Obravnava referata o organizaciji gospodarstva v LRS.

Iz tajništva
Ljudske skupščine LRS

Izgradnja in ureditev donavske obale v Beogradu

Na včerajšnji seji ljudskega odbora Beograda so sprejeli sklep o ustanovitvi podjetja, ki bo investitor gradnje in ureditve donavske obale v Beogradu: pristanišče, obale, skladišnega prostora in drugih pristaniških objektov in naprav. V ljudskem odboru se dalje proučuje vprašanje ureditve desne obale Donave. Splošni načrt mesta določa zgraditev velikega tovornega pristanišča. Dolej so proučili samo podrobnosti za nekatere objekte, za druge pa so se začela študijska proučevanja.

Devizni tečaji

Na rednem sestanku so bili dne 12. marca 1957 zaključki po naslednjih tečajih:

US dolar	4.500, 4.215, 12. 1.305, 04
Latv	12.500, —, 11.428, 57, 1.260, 54; DM —, 170.257, 52, 2.283, 32; Bfrs 8.200, —, 8.200, 1.298, 08; Ffrs 1.150, 1.200, 1.180, 51, 1.277, 28; Bfrs 80.000, 70.100, 71.617, 83, 943, 90; Lit 720, —, 719, 12, 1.333, 18; Lit 531, 515, 532, 1.008, 33; Lit Grog 460, —, 460, 858, 33; Hfl 110.000, —, 76.997, 15, 900, 82; Eg Latv —, 2.600, 3.833, 33, 310, 15, 0. dolar Avstrija 4.000, 3.615, 5.800, 11, 1.166, 70; 0. dol. Dan. 1.760, 1.570, 1.848, 24, 449, 41; 0. dolar Izr. 1.810, —, 1.548, 14, 416, 04; 0. dol. Urugvaj 1.850, 1.813, 1.813, 23, 437, 74; 0. dolar ZSSR 1.600, —, 1.497, 61, 499, 20; 0. dol. Čilo 1.620, —, 1.620, 440; 0. dol. Vzh. Nem. 1.700, 1.500, 1.551, 85, 417, 28

Opomba: Številke pomenijo: 1. tečaj v Ljubljani, 2. tečaj v Zagrebu, 3. srednji tečaj FLRJ, 4. zlobo v %.

DNEVNA KRONIKA

Edvard Kardelj je govoril študentom beogradske univerze

Na Prirodoslovno-matematični fakulteti v Beogradu je podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj sinoči odgovorjal na vprašanja, ki so mu jih postavili predstavniki študentske organizacije. Sestanku je prisostvovalo nad 1500 aktivistov komunistov beogradske univerze.

Francoski visoki komisar za atomsko energijo na obisku v Vinči

Visoki komisar za atomsko energijo Francije Francis Perrain, ki se mudi že dva dni pri nas, je

obiskal včeraj skupaj s francoskim veleposlanikom v Jugoslaviji Vincentom Broustrajem inštitut za jedrske znanosti »Boris Kidrič« v Vinči. Francoski gost se je mudil v inštitutu tri ure, nato pa je imel predavanje o francoskem programu razvoja jedrske znanosti, ki so ga spremljale projekcije.

Pred proslavo »Dneva mladosti«

Letošnja tradicionalna štafeta s pozdravi predsedniku Titu, »Štafeta mladosti«, bo krenila 5. maja iz Kumrovc, rojstnega kraja tovariša Tita. Štafeta je enotna in bo šla skozi vse republike, steza pa je dolga 3500 km.

MALA STATISTIKA

Advokati in njih razmestitev

Odbor za organizacijo oblasti in upravo Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine obravnava osnutek zakona o advokatih. Zanimivi so podatki o številu advokatov v naši državi in o njihovi razmestitvi.

● V začetku tega leta je bilo v Jugoslaviji 2227 advokatov, t. j. skoraj dvakrat več kot leta 1950, ko jih je bilo 1091.

● Razmestitev advokatov je naslednja: v Srbiji jih je 1005, Vojvodini 371, na Hrvaškem 533, v Sloveniji 106, v BiH 119, Makedoniji 72 in v Crni gori 21.

● Advokatov, ki so stari do 30 let, je 23, od 30 do 50 let starih je 1055, nad 50 let pa 1149.

● Zanimivejša je razmestitev advokatov po mestih: v Srbiji je v Beogradu 488 advokatov, v Nišu 32, v Kragujevcu 28, Požarevcu 32, Valjevu, Kruševcu in Šabcu po 20 in v Smederevu in Zaječaru po 14.

● V Vojvodini je v Novem Sadu 78, Subotici 44, Zrenjaninu 33, Somboru 30, Pančevu 27, Vrhu 18, Kikindi 11 in Sremski Mitrovici 10 advokatov.

Na Hrvaškem jih je v Zagrebu 175, Splitu 25, na Reki 24, v Osijeku 21, Karlovcu 18 in Dubrovniku 14.

V Sloveniji je v Ljubljani 35 advokatov, v Mariboru 15, Celju 10, Kopru 4.

V BiH je v Sarajevu 51, Banji Luci 9, Mostaru, Tuzli in Bjeljini po 6, v Dobroju 5 advokatov, v Brčkem 4 advokati.

V Makedoniji jih je v Skoplju 25, Bitolju 16, Prilepu in Kumanovu po 5, Tetovu 4, Ohridu, Gostivaru in Titovem Velesu po 3.

V Crni gori je izmed 21 advokatov v Titogradu 6, Hercegovnem, Cetinju in Ivangradu po 3, v Nikšiću in Kotoru po 2, v Plevlju in Danilovgradu pa po 1 advokat.

Samo v Vojvodini ni nobenega mesta, kjer bi na sodišču ne bilo advokata, medtem ko v Srbiji v 12 sedežih okrajnih sodišč ni nobenega advokata. Na Hrvaškem v 16, v Sloveniji v 7, v BiH v 30, v Crni gori 7.

V Makedoniji nimajo advokatov sedeži okrajnih sodišč Debar, Delčevo, Derovo in Radovišče.

● Advokatskih pripravnikov je bilo konec lanskega leta 445, od teh v Srbiji 232, Vojvodini 48, na Hrvaškem 112, v Sloveniji 24, BiH 18, Makedoniji 2 in v Crni gori 8.

Po podatkih za Srbijo, Vojvodino in BiH je advokatskih pripravnikov, ki so stari do 30 let, 44, od 30 do 50 let jih je 230, nad 50 let pa 24.

UZAKONITI SKRB ZA OTROKE PADLIH BORCEV

Tovariš Kraigher je ob koncu razprave med drugim svetoval, naj bi skrb za otroke padlih borcev uzakonili, tako da bi bili

Kulturne

VESTI

MEDNARODNA KONFERENCA
V LJUBLJANI

Te dni je v Ljubljani — začela se je v ponedeljek — mednarodna konferenca varilskih strokovnjakov iz Anglije, Belgije, Holandije, Francije, Italije, Švice, Nemčije in Jugoslavije. Konferenca je o prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Strokovnjaki v okviru Internacionalnega inštituta za varjenje se stavljajo nadaljnje zveze varilskega slovarja v dvanajstih jezikih. Prvi zvezek, ki vsebuje slovensko in srbohrvaško terminologijo, je s podporo UNESCO izšel. Od jugoslovanov prisostvujeta konferenci prof. Radoković iz Beograda in tovariš Stular iz Ljubljane. Varilski strokovnjaki bodo v četrtek, po končani konferenci, obiskali Postojnsko jamo in ladjedelnico »3. maja« na Reki.

SLAVISTIČNA REVIIJA V BERLINU

Slavistični inštitut pri Akademiji znanosti v vzhodnem Berlinu, ki je založil in izdal že več pomembnih del s slavističnega področja, je prizel tiskati tudi posebno slavistično revijo. Imenuje se »Zeitschrift für Slavistik«, urejajo pa jo znani slavisti H. Bielefeldt, R. Fischer, F. Liewehr in E. Winter. Revija si je, kakor izjavlja redakcija, dala nalogo, da v Nemčiji prebudi in pozna zanimanje za poznavanje slovenskih narodov in namerava o ta namen pritegniti k sodelovanju slavistov vseh držav. Revija prinaša predesem članke in razprave iz zgodovine slovenskih knjižarnosti, jezikoslovja, etnografije, hkrati pa spremlja sodobno kulturno življenje vseh slovenskih narodov, njihovo sodobno literarno ustvarjalnost, znanost ter priložuje kritike, ocene, bibliografije in beležke s področja slavistike. Med teksti prihi številke revije sta tudi razpravi o notranji jezikovni formi balkanskih narodov in o nastanku glagolice. Inštitut pravkar pripravlja tudi izdajo dveh pomembnih publikacij: zbornik o nemško-slovenskih odnosih in delo prof. J. Schutza »Geografska terminologija v srbohrvaškem jeziku«.

GOSTOVANJE DUNAJSKEGA BURGTEATRA

Nedavno so se povoljno zaključili pregovori med upravo dunajskega Burgteatra in nizozemskimi gledališči. Domenili so se, da bodo Dunajčani gostovali letos v začetku poletja v Haagu, Amsterdamu, Rotterdamu, Hilversumu in Utrechtu. Čeprav je ni dokončno določen repertoar gostovanja, predvidevajo, da bo Burgteater prikazal nekatera dela avstrijskih dramatikov Schnitzlerja in Huga von Hofmannsthal. Oba dramatika sta stalno na repertoar dunajskih gledališč, njihova dela pa cenijo hkrati kot največji uspeh novejši avstrijske dramatike.

VELIKA LIKOVNA RAZSTAVA V SARAJEVU

Društvo likovnih umetnikov Bosne in Hercegovine je priredilo ob dvanajstletnici osoboditve Sarajeva spojo petindvajseto društveno razstavo. Na tej jubilejni razstavi, ki so jo predčerašnjim splečano odprli, razstavljajo svoja dela 24 slikarjev in kiparjev, skupno blizu pideset del, slik in kipov. Razstava bo odprta mesec dni.

200-LETNICA GOLDONIJEVEGA ROJSTVA

Konec prejšnjega meseca so v Italiji začeli orsto proslav ob priliki 200-letnice rojstva znamenitega italijanskega komediografa Carla Goldonija, ki je, doma iz Benetk, po svojih delih znan tudi Slovencem. Italijanski tisk in radio osak dan prinašata poročila o spominskih slavnostih v čast Carla Goldonija. Goldoni je obževal Benetke in njihovo občinstvo, ki mu je bilo vedno zvesto in vedno zanj navdušeno. Njegov smeh pa ni slonel na pikantnih namigonih in satirah, parodijah in podobnem, temveč na čisti umetniški komičnosti, ki je imela v njegovem temperamentu v sebi, ki mu je prinesla slavo ne le doma, temveč tudi po svetu.

NAJVEČJI KATALOG NA SVETU

Britanski muzej se je nedavno lotil največjega založniškega podjetja, kar jih pomni zgodovinska tiskarstva. Odločil se je izdati katalog vseh knjižnih izdaj, kar jih je v deželah zahodne poloble izšlo od Gutenbergove iznajdbe do leta 1953. Katalog bo po vsej priliki obsegal okrog 5 milijonov gesel. Po načrtu bo v teku šest let izšel v 700 zvezkih, tako da bo vsak teden en zvezek prišel iz tiska. Britanski muzej je v zvezi s to nalogo povabil k sodelovanju okrog 2000 bibliotekarjev iz Evrope in Amerike. — Svojo čas je podoben katalog nameravala izdati Nemčija, a izšlo je samo 14 zvezkov.

Nevesele vesti

Gaze prihajajo nerazveseljene vesti. Po včeršnjem čet OZN se nadaljuje velika demonstracija prebivalstva, ki zahteva vrnitev egiptovske uprave. O eni teh demonstracij je general Burns rekel, da so bile te OZN primorane streljati čez glave demonstrantov in uporabiti solzilni plin. Izraelsko zunanje ministrstvo pa opozarja, da se je balje znova začela dejavnost tedanov (pripadnikov egiptovskih komandosov). Za primer navaja incident pri Nir Jitaku, kjer sta bila dva izraelca ranjena, ko je njun avto zavozil na mino. Izraelska vlada opozarja na možnost, da bi nastal napet položaj, če te OZN ne bodo mogle uspešno izpolniti svoje naloge in preprečiti fedanjskih napadov čez demarkacijsko črto.

Po kratkem presledku je položaj v tem delu sveta spet napet. Nastane vprašanje, kakšna bo vloga čet OZN na tem področju in koliko lahko delujejo v okviru sklepov OZN. Generalne skupščine. Povsem napet položaj, da bi utegnil nastati napet položaj, če te OZN ne bi nastopile uspešno. Njihova učinkovitost je jasno določena s dosedanjimi resolucijami in mandatom, ki so ga dobile od OZN.

Generalna skupščina je predvsem naročila svoji vojski, naj zasede demarkacijsko črto, in sicer z obeh strani, in deluje v okviru sklepov OZN. Toda samo v popolnem soglasju z izraelci, na katere ozemlju operira. Izrael ni dovolil četam OZN, da bi prišle na njegovo ozemlje, in zato so se vedno samo na egiptovskem. Nič ne razumel stvari tako, da bi se morala vojska OZN avtomatično sprejeti v nekako okupacijsko silo v Gazi, Sarm el Sejk ali kje drugje na Sinajskem polotoku, ker je za to predvsem potrebna privolitev dežele, na katero se OZN ne more odzvati. Vse, kar je bilo, je bilo vloga v obravnavanju spornih političnih ali pravnih vprašanj. To se lahko zdi spet samo na izrecno zahtevo in s privolitvijo dežele, v kateri se te OZN mude.

Na vztrajne izraelske zahteve, naj OZN prevzamejo civilne in vojaško upravo v Gazi, je Hammarškjöld izrael opozoril, da je bilo to ozemlje skupno iz leta 1949 izročeno v upravo Egiptu in da nihče ni pooblaščen, da bi ta sklep spremenil. S tem je jasno izrazil svoje stališče in omogočil Egiptu, da privoli v nadaljnje sodelovanje s četami OZN.

OZN se neče spuščati v obravnavanje vseh starih in novih sporov med Izraelom in Egiptom, marveč hoče predvsem zagotoviti strogo spoštovanje določb o premirju, sklenjenim pred osmimi leti. To realistično stališče nudi široke možnosti za preudarno delo v zvezi z obravnavanjem sporov, nastalih v nedavni vojni, ustvarja pa tudi pogoje za zboljšanje splošnega položaja.

Povsem napačna je domneva, da bi utegnili obnehati ali okupacijska mednarodna vojska edina lahko urediti ta vprašanja. Predvsem bi potreboval general Burns dvajsetkrat več vojske, kakor jo ima zdaj, pa še tedaj bi bile možne operacije diverzantov. Znano je, da nobena moč na svetu ni hermetično zaprta. Bistvo vprašanja ni v poskusu, da bi te OZN spremenili v okupacijske, da bi obravnavale z domačim prebivalstvom. To naj opravi domača policija, ki najbolje pozna svoje ljudi. Čete OZN naj samo pomagajo ustvariti ugodno vzdušje na demarkacijski črti, ki še tako dolgo vzemirja svet.

Zainteresirani strani — Izrael in Arabci — lahko samo s stroгим izpolnjevanjem sporazuma o premirju najdejo najboljšo pot k ureditvi razmer na tem nemirnem področju. Če jima sila za potrebna pomoč oboroženih sil OZN, naj jo terjata, saj so te čete pripravljene pomagati, toda samo na njuno izrecno zahtevo ali z njuno privolitvijo. V tem in samo v tem je mandat mednarodne vojske, ki je prišla na to področje, ne da ga upravlja, marveč da pripomore do miru na njem.

Z. Pečar

PRED NOVIM ZAKONOM O ZAŠČITI DRŽAVLJANSKIH PRAVIC V ZDA

Rasno razlikovanje

v Združenih državah Amerike polagoma izginja

Washington, 12. marca (Tanjug). V tukajšnjih dobro obveščenih krogih menijo, da bo v kratkem izglasovan zakon o zaščiti državljanov pravic. S tem bi bil zlomljen 70-letni odpor zagovornikov rasnega razlikovanja. To mnenje sloni na dejstvu, da se vlada iz zunanjepolitičnih razlogov zdej bolj zaveda za ureditev tega vprašanja kakor prej.

Pristaši tega zakona zdej vztrajajo na tem, naj bi se začele razprave v plenarnih predstavniških doma in Senata, da bi pridobili na času za zlom morebitne obstrukcije demokratov v Juga, preden bo zasedanje konec julija zaključeno. Vlada je predložila Kongresu štiri zakone, po katerih bi ustanovili zvezno komisijo, da bi proučila kršitve državljanov pravic, pravosodno ministrstvo pa je ustanovilo poseben oddelek za proučevanje tega vprašanja.

Iz podatkov zveznega preiskovalnega urada je videti, da od najmanj 3 milijonov črncev v volilno pravico nad milijon ni vpisanih v volilne imenike, drugi pa so vzel volilno pravico z različnimi pravnimi zvijačami ter političnim in gospodarskim pritiskom, ki ga organizirajo belci. Črnci Gus Courts je pred kongresnim odborom izjavil, da je v državi Mississippi, kjer je boj proti črncem najbolj zaostren, samo 8000 črncev vpisanih v volilne imenike, čeprav jih ima ond

volilno pravico nad pol milijona. V tej državi na črnce tudi gospodarsko pritiskajo, tako da jim nečejo dati ne hipoteknih posojil ne kratkoročnih kreditov. Črnske farme propadajo, njihovi lastniki se selijo na Sever.

Dosedanje mesec dni trajajočo razpravo o teh zakonih so spremljali številni rasistični izpadi. V parlamentih 7 južnih držav so izglasovali 13 rasističnih zakonov, tako jih je zdej v veljavi nad 130. Vrhovno sodišče v Georgiji je prepričilo nekemu črnemu študentu, da se ni mogel vpisati na državno univerzo. Skupščine teh držav so izglasovale resolucijo, v kateri obtožujejo 6 članov Vrhovnega sodišča ZDA »največjega narodnega zločinca«, ker so pred tremi leti izglasovali odlok o opustitvi rasnega razlikovanja v šolah. V mestu Birminghamu v državi Alabama so razjarjeni pristasi tako imenovanega sveta belih državljanov linčali nekega belca, ker je v železniški čakalnici sedel v družbi s črncem. Namesto da bi policija zaščitila napadenega, ga je še kaznovala zaradi kršitve prometnih predpisov. Sodišče v Montgomeryju je obsodilo člane Ku-Klux-Klana, ker so metali bombe v črnske hiše, in jim priporočilo, naj boj za ohranitev rasnega razlikovanja bijejo z zakonitim sredstvi. Uprava univerze v mestu Jacksonu (Mississippi) je izključila kakih 400 črnih visokošolcev, ker so stavkali proti profesorju, ki je v tisku napadel organizacijo za zboljšanje človeških odnosov trdi, da je število

Zasedanje Vrhovnega sovjeta RSFSR

Moskva, 12. marca. V Kremlju se je danes začelo zasedanje Vrhovnega sovjeta Ruske SFSSR. Na dnevnem redu so osnutek plana in proračuna za leto 1957, ustanovitve novih komisij republiškega Vrhovnega sovjeta, razširitev prezidija, ustava Karelske avtonomne republike, potrditev ukaza prezidija republiškega Vrhovnega sovjeta in izvolitev vrhovnega sodišča.

Predsednik republiškega ministrskega sveta Jasnov je poročal o letošnjem družbenem planu, finančni minister pa o proračunu. Popoldne je bila razprava o obeh osnutkih.

J. P.

Črni in beli študentje složno v skupnih prostorih na neki visoki šoli v Texasu

ANTON JUGOV V NARODNEM SOBIRANJU

Bolgarski odnosi z deželami na Balkanu

Sofija, 12. marca. Radio Sofija je poročal, da se je predsednik bolgarske vlade Anton Jugov na večeršnjem zasedanju Narodnega sobiranja v poročilu o obisku bolgarske delegacije v Sovjetski zvezi dotaknil tudi vprašanja stikov med Bolgarijo in nekaterimi deželami na Balkanu. Ko je govoril o stikih med Jugoslavijo in Bolgarijo, je poudaril, da si bo bolgarska vlada tudi v prihodnje prizadevala, da bi okrepila stike in sodelovanje z jugoslovanskimi sosedami na podlagi medsebojnega spoštovanja in nevmesavanja v notranje zadeve. Jugov je pripomnil, da je v interesu nadaljnje krepitve prijateljskih stikov med narodi obeh dežel, da ta načela najstrože spoštuje tako Bolgarija kakor tudi Jugoslavija. Ne glede na nekatera različna gledišča o vprašanju medsebojnih stikov med socialističnimi deželami, različne

ga obravnavanja teh vprašanj in nekaterih temeljnih vprašanj marksizma-leninizma se po mnenju Jugova stiki med Bolgarijo in Jugoslavijo morejo in morajo zboljšati in razširiti.

Jugov je nadalje rekel, da dela bolgarska vlada v tej smeri vse, kar je potrebno, da pa še zmerom ni našla ustreznega razumevanja. Takoj je poudaril, da je razširitev stikov in sodelovanja med obema deželama prav tako odvisna od odnosa jugoslovanskih voditeljev do teh vprašanj in pripomnil, da ne misli, da bi lahko bil »obstoja socialistične Bolgarije kot sosedo Jugoslavije jugoslovanskim narodom indiferenten«.

V nadaljevanju svojega govora je Jugov poudaril, da je Bolgarija zainteresirana na tem, da so njeni stiki z deželami na Balkanu tesni in prijateljski in da se vsa sporna in neurejena vprašanja z njimi uredi s pogajanjem. V tej zvezi je Jugov izjavil, da so bili doseženi glede stikov med Bolgarijo, Grčijo in Turčijo nekateri pozitivni uspehi. Mnenja, ki jih je izmenjala zadnje čase bolgarska vlada s turško v nekaterih zadevah obojestransko koristi, upravičujejo upanje, da je razširitev medsebojnega sodelovanja in ureditev prijateljskih stikov med obema deželama docela možna. Nekateri pozitivni uspehi, doseženi v stikih z Grčijo, so po mnenju Jugova ugodno vplivali na položaj na Balkanu in pripomogli k zmanjšanju mednarodne napetosti. Jugov pa je pripomnil, da mora z obžalovanjem ugotoviti, da več konstruktivnih predlogov bolgarske vlade za nadaljnje zboljšanje stikov med obema deželama ni našla na ustrezen razumevanje pri vodilnih krogih Grčije. Na koncu je Jugov govoril o stikih med socialističnimi deželami.

Z VSEH STRANI SVETA

STRAH PRED ATOMSKO VOJNO

Washington, 12. marca. (AFP). Načelnik ameriške civilne obrambe Val Peterson je izjavil, da bi terjala atomska vojna v Ameriki milijone človeških žrtev. V svojem govoru, ki ga je imel na seji ožjega odbora za finance Predstavnškega doma, je rekel, da bi Amerika tudi v primeru, če bi izdala za zaključila več kot 32 milijard dolarjev, lahko zaslužila komaj 60% prebivalstva. Če bo prišlo do vojne, bodo izgubili milijone Američanov in zato je edini način, da se izognemo vojni.

ETIOPIJA NIXON V ADIS ABERI

Adis Abeba, 12. marca. (P). Cesar Haile Selassie je sinoči sprejel ameriškega podpredsednika Nixona, ki mu je izročil osebno pismo predsednika Eisenhowerja. Nixon je večer prispel v Etiopijo na uradni obisk in se bo tu, kakor menijo, razgovarjal o možnostih, da bi Etiopija dobila od ZDA vojaško in gospodarsko pomoč.

FRANCIJA PREDSEDNIK COTY POJDE V RIM

Pariz, 12. marca. (AFP). Zunanje ministrstvo je sinoči objavilo komuniké, ki pravi, da bo predsednik republike René Coty potoval v Italijo in vrnil obisk predsedniku italijanske republike, ki je bil lani v Franciji. René Coty se bo mudil v Italiji od 9. do 12. maja.

FILIPINI AMERIŠKI MANEVRI

Manila, 12. marca. (Reuters). V vodah otoka Luzona bodo od 17. marca do 8. aprila manevri ameriških pomorskih sil, največji po drugi svetovni vojni. Na njih bo sodelovalo okrog 60.000 mornarjev in vojakov, 60 ladij in okrog 400 letal.

MADŽARSKA

Budimpešta, 12. marca. Budimpeštansko okrožno sodišče je sinoči obsodilo 6 mladoletnikov, ki so jih obtožili, da so skrivali orožje, na zapor od 3 do 5 let.

Otok ob brazilski izboklini

Ze več mesecev je brazilski otok Fernando de Noronha v središču pozornosti ameriškega in brazilskega tiska. Kako to, da so naenkrat zagajali tolikšen vzk zadaj, tega na pol zapuščenega otoka, ki 345 km oddaljen od obale, na katerem je najti razen majhnega števila revnih ribiških družin samo neznatno brazilsko strano, ki šteje 70 vojakov?

Otok Fernando de Noronha, ki obsega 18 kv. km, je vzkliknil iz pozabe tedaj, ko so se začeli Američani z Brazilci pogajati o tem, da bi drugi prvem dovolili sgradi otok oporišče za usmerjene izstrelke na otoku.

Ko so pogajanja še trajala, se je pred otokom zasedrlo pet ameriških vojniških ladij, ki so se mudile v brazilskih vodah lani od 15. novembra do 15. decembra. Zvedavi brazilski novinarji, ki so takoli potem, ko so ladje odpule, prišli na otok, so poskušali tudi sledove tujih »obiskovalcev« in zastavili ribičem vrsto vprašanj. Ta anketa novinarjev med ribiči je bila tedaj v Braziliji zelo aktualna.

Nekateri ribiči, ki so lahko pokazali zaslužene dolarje, so se brez pomislekov izrekli za to, da bi postal otok ameriško oporišče. Neki starejši črnc je namesto

odgovora samo zamahnil z roko in dejal: »Preprič je stvar belcev«. Neki ribič je pripomnil: »Vse se mi tako zdi, da se bo s temi vašimi projekti naš otok spremenil v nekakšen nov Suez.«

Dejstvo je, da ima otok Fernando de Noronha že zdaj nekaj stičnega s Suezom, ker so začeli govoriti o njem tedaj, ko je bila suezska kriza na vrhuncu, ko so začele ladje z dragoceno nafto pluti okrog Afrike. Površni pogled na zemljevid pove, da je moč prehod po Atlantiku skozi ožji del med Južno Ameriko in afriški »kolenom« Afrike (komaj 1800 milj) odlično nadzorovati z oporišč ob severovzhodni brazilski vzboklini.

Vojna na Suezu in vrenje med arabskim narodom sta dejansko samo še bolj opozorila na strateški pomen brazilске severovzhodne izbokline. Od nje pa do obale Zahodne Evrope je enaka razdalja kot od ZDA do Zahodne Evrope (4000 milj), vrh tega pa je enaka razdalja med Atlantikom na brazilski obali in Dakarjem na afriški najkrajsa razdalja med evropskim področjem in ameriškim celinama. Za evropsko silo, ki bi zagospodarila v Severni Afriki (ondod so operirale Rommelove divizije), bi bila najbližja pot do ameriškega celin od Dakara do brazilskega Natala. Američani pa bi lahko po isti poti napravili najkrajši skok v afrovropski prostor.

V sredini tega najčezje prehoda med Španijo in Novim svetom je ribiški otok Fernando de Noronha. Američani pravijo, da jim je otok Fernando de Noronha potreben zato, da lahko z njega opazujejo poskusne poletne usmerjenih izstrelkov, ki jih pošiljajo s Floride 5000 km daleč vse do britanskih otokov na Južnem Atlantiku.

Usmerjevani izstrelki postajajo čedalje bolj sodobno orožje. Medtem ko je izdalo ameriško letalstvo 1954. leta 90% svojega proračuna za letala, komaj 10% pa za usmerjevane izstrelke, se je zdej odstotek v prid tem izstrelkom povzpela na 35. Na drugi strani so v britanski Spodnji zbornici sklenili ustanoviti prvi britanski polk

s takim orožjem ter ugotovili, da Sovjetska zveza zdej pripravlja izstrelke, ki bi leteli 150 km visoko s hitrostjo nad 8000 km na uro.

Američani so se že lani v januarju začeli z Brazilci tajno pogajati o otoku Fernando de Noronhi in so sporazum dosegli letos. Očitno pa so začeli Brazilci omahovati ob misli, da utegne ta otok, če postane ameriško oporišče, priklicati morebitni atomski spopad na prag njihove dežele. Pogajanja so prišla v javnost v času Suezske krize. Brazilci so že načelno privolili, potem pa je predsednik Kubiček to privolitev prekladal, češ da bodo stvar znova proučili. Sporazum, ki so ga končno dosegli, govori o tem, da so Američani sprejeli vrsto brazilskih protipredlogov. Namesto 20 let bodo lahko uporabljali otok samo 5 let, če sporazuma ne bodo potem podaljšali. Otok bo ostal pod brazilsko suverenostjo in poveljstvom, potem ko bo sporazum potekel, pa bodo vse naprave, ki bi jih Američani postavili, pripadle Braziliji. Razen tega so se ZDA načelno obvezale, da bodo Brazilijo širokogrudneje podprli v njih ekonomskem razvoju. Brazilija je zahtevala od ZDA od 400 do 500 milijonov dolarjev za izgradnjo pristanišč, jeklarn, električnih central itd. Kako so se o tem sporazumeli, niso objavili, vendar pa izid pogajanj priča o tem, da posega težišče brazilskega gibanja za politično in gospodarsko samosvojestvo na ekonomskem področju, da je to boj za industrializacijo, za razvijanje nacionalne petrolejske industrije, za nacionalizacijo atomskih surovin in sodelovanje s tujim kapitalom na sprejemljivi podlagi. Jaša Almul

JANKO JERI

Vino, kruh in nepismenost

»umetniškega registra« nekega pisca, vendar da se med temi častitljivimi starinami potikajo v glavnem pocestnice in faloti vseh vrst: od političnih sleparjev do prekupčevalcev z narkotičnimi drogami, izmed katerih ima sleherni »za bregom« vsaj tak škandal, kakor je tisti (Montesi), ki se tako polževo razpleta pred porotnim sodiščem »Serenissime«. Sicer je vsakemu na prosto dano, da na svoji paleti izbira barve po okusu. Tako je na primer nekemu zelo všeč zelena barva in z njo popleska vse, kar opazi: drevesa, hiše, ljudi...

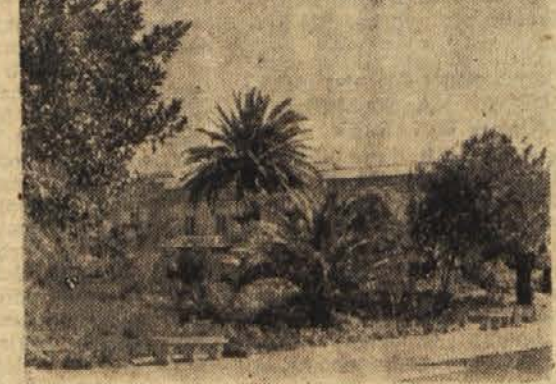
Kaj hočem reči? Tudi kratka pot lahko radovednemu opazovalcu dosti pokaže, če hodi po njej brez predsodkov in seveda z odprtimi očmi, zlasti pa še, če svoja osebna doživljanja in vtise poveže s statističnim gradivom, to bogato zakladnico dejstev. Le na ta način se mi zdi, si je moč tudi v kratkem času ustvariti kolikor toliko skladno podobo tuje dežele.

Simpatična neapeljska sopotnika, ki sta se mi pridružila v Rimu, sta sicer vedela za Jugoslavijo, nikoli pa nista slišala, tudi pred leti ne, o nekakšni »ljubljski provinci«, sta se po temperamentnem dvogovoru zedinila, da je moč dolgi, v Sredozemlju iztegnjeni Apeninski škorenj, v splošnem razdeliti na tri dele, vendar je — bolj kot pestra zemljepisna skala: od alpskega Severa do afriško vročega Juga na Siciliji — pomembna »sociološko-gospodarska računica«, če jo tako imenujemo, ki razbija to celoto v še bolj »prijetljive pojme«. Podrobneje: industrijski, visoko civilizirani Sever, ki »vedno bolj uhaja v Evropo«, srednji, ki se tolaži s tem, da je blizu središča (Rima) in mu zavolje te bližine večkrat kaj navržjejo, in Jug, kjer se »Kristus ni ustavil

samo v Eboliu», kakor je naslovil Carlo Levi svojo znamenito knjigo, marveč prav tako v Kalabriji, na Siciliji, povsod v teh lepih, vendar preobujenih krajih (samo v kalabrijski pokrajini se je od leta 1936 do 1951 gostota prebivalstva povečala od 131 do 193 ljudi na km²), kjer je kosov kruha manj kakor lačnih ust, in kjer je četrtina prebivalstva (nimamo razloga dvomiti o teh uradnih podatkih) obsojena na stalno revščino.

O Kalabriji sem že marsikaj slišal na beneškem kongresu PSI. Predstavniki kalabrijske federacije Mussolino je navajal zares pretresljive številke: polovica ljudi brez dela oziroma brez rednega zaslužka, prav toliko število ljudi ne zna pisati in čitati, stanovanske razmere dela prebivalstva.

Omenjeni kalabrijski predstavnik je bil dober govornik in govoril je na Severu (v Benetkah), kar velja posebej povedati. Toda obrobna anketa, ki sem jo skušal izpeljati med nekajdnevnim potikanjem po kalabrijskih vaseh, me je prepričala, da ni pretiraval. Nasprotno, da je bil blag, da se je zares omejil na najnujnejše...

Nabrežje, ki slovi za najlepše v Italiji: Lungomare v Reggio Calabria

valstva obupne... s čimer je kongres rotli: Nehajmo že govoriti o zaostalosti Juga, o tem, da mu je treba pomagati, lotimo se raje dela! Preprečimo, da se globoki jez med Severom in Jugom, ki je danes eno izmed osrednjih italijanskih gospodarskih in političnih vprašanj, še ne poglobi v toliki meri, da bo praktično zares nepremostljiv. Ni res, da po zadnji vojni v teh krajih niso ničesar napravili, da bi ublažili nevarno stanje. Vlada je s posebnim skladom, ki ga je namenila tem krajem, ukrenila marsikaj, da bi poživila kmetijstvo, ki je tod glavna gospodarska panoga, da bi z nekaterimi javnimi deli omilila vsaj najhujšo stisko. Toda v času, ko so na jugu napravili plašen korak naprej, so na Severu napravili dva. Tu je jedro celotnega vprašanja.

Omenjeni kalabrijski predstavnik je bil dober govornik in govoril je na Severu (v Benetkah), kar velja posebej povedati. Toda obrobna anketa, ki sem jo skušal izpeljati med nekajdnevnim potikanjem po kalabrijskih vaseh, me je prepričala, da ni pretiraval. Nasprotno, da je bil blag, da se je zares omejil na najnujnejše...

Tisti, ki je v Italiji »prodrli« do Rima, ne pozna Italije. Južnjaki štejejo severnjake za pritepence in se pri tem ponosno sklicujejo, da je italijansko »državotvorno seme« vzniklo na jugu, da se je na jugu začela velika borba za združitev italijanskih pokrajin.

Res je, da ima na primer italijanska pokrajina okoli Turina ali Milana več podobnosti s Slovenijo kakor pa na primer s Kalabrijo. Jug ima svojstven pečat: ne samo pokrajina, marveč vse, tudi ljudje, navade. Težavno je opisovati, ko smo tudi pri nas videli že več neorealističnih filmskih mojstrov, brali v prevodu Silona, Moravio in druge. Tu zlepa ni kaj dodati, omejit se je moč le na ugotovitev, da njihove podobe niso zgolj umetniško prepričljive, marveč resnične.

(Nadaljevanje jutri)

Dva svetova v Neapliu

Kalabrijske podobe

Vselej so me odbijale črno bele popotne skice, v katerih je bilo moč skoraj dobesedno otipati tendenco, s katero se je pisec po navadi (tega občutka se pri prebiranju takih vtisov nisem mogel otresti) odpravil že z doma in je zavoljo te vnaprej zgrajene predstave ostal na pol slep za marsikaj, zlasti za tisto, kar se ni skladalo z njegovo na ta način ustvarjeno utvarjo. Tudi me ne prepričajo ambiciozni kramljiči, ki skušajo na temelju nekaj na hitro roko improviziranih pomenkov merilno razsojati o življenjskem utripu, sedanjosti in prihodnosti neke dežele.

Ne bi žrtvoval skopo odmerjenih vrstic za ponavljanje tvoj znanih stvari, če ne bi tudi o naši bližnji zahodni sosedbi bral popotne utrinke, iz katerih sem (naj navdem le ta primer) slednjik izluščil, da je sicer v Rimu nekaj občudovanja vredne antike, da ne ponavljam vsega

- V petnajstih letih naj bi v Ljubljani preuredili
- in na novo zgradili vsa poslopja kliničnih bol-
- nišnic — Stare klinike čedalje bolj potrebujejo
- nova, sodobno urejena poslopja

Iz Litostroja so pred kratkim odpremili na Reko prvi del opreme za hidrocentrale Chichoki Malian v Pakistanu (pokrajina Lahore). Centrala bo imela agregate po 6500 kW. Na sliki je prvi del vlaka s prvim delom opreme (vagonov) v reški luči

Nezanimanje

Za II. gimnastrado, ki bo čez štiri mesece v Zagrebu, je povsod po svetu v telovadnih organizacijah in v šolah ter inštitutih za telesno vzgojo veliko zanimanje. Povsod v šolah za telesno vzgojo, razen — pri nas!

Niti ena šola za telesno vzgojo niti en inštitut niti en oddelek za telesno kulturo pri naših višjih pedagoških šolah doslej ni prijavil svoje sodelovanje na gimnastradi. Edina izjema je višja šola za telesno vzgojo iz Ljubljane.

Tako stališče teh naših ustanov, med katerimi je tudi visoka šola za telesno vzgojo iz Beograda, je popolnoma nerazumljivo. Gimnastrada je v bistvu prikaz sistema šolanja in dela na področju telesne vzgoje. Naše šole niso zainteresirane, da bi skozi neko določeno kategorijo svojih dijakov in študentov prikazale način dela v njej...

»Obrazložitev je zelo »temeljita«: nimajo dovolj slušateljev, da bi izvedli neko točko programa (!), v proračunu ni bil predviden tak izdelek pa tudi pozno je že...

Ti razlogi pravzaprav — niso razlogi. Vse šole in inštituti so pravočasno dobili poziv, časa imajo dovolj, čeprav šele sedaj začno s pripravami, slušateljev za eno samo točko v programu je povsod dovolj. Naposled niti finančni trenutek, kot kaže, ne predstavlja težav, ker nameravajo šole in inštituti na gimnastrado poslati svoje opazovalce!

Bilo bi koristno — to tudi pričakujemo — da bodo naše šole in inštituti za telesno vzgojo pripravili, kar so zamudili in da se bodo vseeno prijavili na gimnastrado. Čudno bi namreč bilo, če bi v Zagrebu gledali diake in študente iz Münchena ali Liega, ne pa tudi naših predstavnikov.

PRED DRUGO GIMNASTRADO V ZAGREBU

Nad 5000 naših udeležencev

Zveza za telesno vzgojo »Partizan« Jugoslavije je uradno prijavila tekmovalce organizacijskemu odboru druge gimnastrade, ki bo v Zagrebu od 10. do 14. julija. Skupaj je bilo prijavljenih 4917 članov Zveze iz vse države. Toda to število se bo povzpelo nad 5000, ker bo sodelovalo na prireditvi 800 predstavnikov »Partizana« Slovenije s posebej pripravljeno točko, s katero se bo prireditev začela.

Naši predstavniki bodo izvajali na gimnastradi pet množičnih vaj in deset akademskih nastopov, razen že omenjene točke telovadcev iz Ljubljane.

ŠVEDSKA TELOVADNA ZVEZA BO SODELOVALA NA GIMNASTRADI

Kakor je že znano, se je Telovadna zveza Švedske prijavila za gimnastrado, je pa to prijavo preklicala. Vendar je švedska zveza pred kratkim obvestila organizacijski odbor v Zagrebu, da se bo prireditve udeležila, le da bržkone z nekaj manj tekmovalci.

Razen naših predstavnikov so se za gimnastrado prijavile telovadne zveze Avstrije, Belgije, Kanade, ČSR, SZ, Izraela, Sirije in Walles. Mimo teh zvez, ki so se prijavile pravočasno, bodo na gimnastradi sodelovali tudi inštituti in organizacije izven telovadnih zvez, in sicer iz Avstrije, Belgije, Finske, Švice, Vzhodne Nemčije, Saudske Arabije in Grčije.

Rok za prijave je 15. april, organizacijski odbor pa je že prejel dokončne prijave Telovadne zveze Sirije in Telovadne zveze Walles, kakor tudi prijave Šole za telesno vzgojo iz Liegea (Belgija), Združenja telovadnih učiteljev iz Münchena (Zah. Nemčija), Švedske telovadne zveze iz

Helsinki (švedski telovadci, ki žive na Finskem).

Za študijski kongres Mednarodne telovadne federacije, ki bo od 14. do 17. julija v Zagrebu, se je doslej prijavilo 17 predavateljev iz 10 dežel, vstevši Jugoslavijo. Kongresa se bodo udeležili predstavniki telovadnih organizacij iz Avstrije, Belgije, Egipta, Francije, ČSR, Luksemburga, Italije, Zahodne Nemčije, Švedske in Jugoslavije.

Poleti niso atrakcija

Helmuth Recknagel: »Ne gre brez poguma kakor tudi ne brez znanja«

Planica oziroma poleti na njem veliki skakalci so bili tri dni središče pozornosti smučarskega sveta. Spritno velikih daljav, ki so jih dosegli skakalci na tem tekmovalstvu, so nekateri jemali — tako kot že večkrat prej — se poletje za atrakcijo, ki nima nič skupnega s športom, večina pa bolj resno, kot dosežke človeških sposobnosti in znanja na tem športnem področju.

Vsi, ki so videli letošnje poletje v Planici, so se lahko prepričali, da se tu samo s pogumom ne da vsega doseči, marveč da so rezultati oziroma uspešni poleti, ki pri gledalcih niso vzbujali strahu za njihove izvajalce, plod znanja in sposobnosti posameznikov. Seveda rezultati ne bi bili tako uspešni, če nekateri skakalci ne bi bili tako nadarjeni in pogumni. Izid te prireditve bi bil nedvomno manj uspešen, če ne bi napravila, to je skakalca, ustrezala znanstvenim doganjem na osnovi dosedanjih poletov. Prav pri tem je Planica oziroma njen konstruktor, in skakalci, ki so se spuščili prek njenega mostu, prispevali levi del. Pri 333 poletih je bilo le dvajset padcev, če vse sploh lahko tako imenujemo, saj so se nekateri pri dookolu snega le dotaknili z roko. Le dva padca sta bila nekoliko hujša. Francoz Thiolier je padel, ker njegovo znanje še ni ustrezalo skokom na tako veliki skakalnici oziroma temu, kar zahteva od skakalcev. Gre namreč za veliko hitrost in seveda še za ustrezno znanje. Poljak Andrej Gasienica pa je padel zaradi slabega leta, ki je bil posledica zamujenega odnosa.

Ce je beseda o pogumu, velja, da so bili pogumni tudi skakalci, ki so se zavedali, da ne sodijo na tako veliko skakalnico. Pogum je relativna stvar, kljub temu pa brez njega seveda ne bi bilo tako dolgih skokov s smučmi. Vendar se nam zdi napačno zapisati: »Recknagel — človek brez strahu in nivoje.« Ta izredno nadarjeni nemški skakalec je povedal, da se boji, kadar gre po visoki vrvi nad deročo vodo — in še marsikaj.

Smučarsko prvenstvo študentov

ASK Olimpija razpisuje za 16. in 17. marca 1957 v Kranjski gori mednarodno akademsko prvenstvo ljubljanskih visokih šol in alpskih disciplin za študente in študentke.

Prvi dan bo na sporedu ob 10.15 sliom. V nedeljo ob 11. pa vesolislom. Tekmovalci bodo v dveh razredih: redni slušatelji, rojeni 1929, in mlajši v enem ter starejši akademiki, diplomanti, slušatelji in absolventi v drugem.

Prijave sprejema ASK Olimpija v knjižnici pisarni na Miklošičevi cesti 3a do 15. marca v ponedeljek, sredo in petek od 12. do 13. ure. Vsak tekmuje na lastno odgovornost.

Izvršni odbor Zveze za telesno vzgojo »Partizan« Jugoslavije je povabil tudi ugledne delavce na področju telesne vzgoje, kakor tudi zdravstvene in druge javne delavce, naj se udeležijo kongresa. Stroške prijav in bivanja bo kril »Partizan« Jugoslavije.

USTANOVILJEN JE ZVEZNI ODBOR ZA PROSLAVO »DNEVA MLADOSTI«

V Beogradu je bil večer ustanovni sestanek Zveznega odbora za organizacijo proslave »Dneva mladosti«.

Predsednik 14-članskega odbora je Milivoje Radovanović-Farbin.

Dejal je, da bo počakal še na Oberstdorfu, kjer bodo poleti prihodnje leto. Tam bo poskušal preseči rekord 139 m, potem pa se bo vse posvetil delu. »Se prej bi rad obiskal še enkrat Jugoslavijo, predvsem vaše morje. Upam, da se mi bo ta želja uresničila še letošnje poleti.« Zelo se je zanimal za razmere pri nas, predvsem za življenje našega delovnega človeka.

Preden spregovorimo nekaj besed o organizaciji prireditve, je treba povedati, da so naši skakalci ob sistematičnem treningu pod vodstvom Rudolfa Flinžarja in Franceta Priboška zelo napredovali, vendar pa, da so jih le-ti dohiteli sredi dela in da bo treba s treningom nadaljevati skozi vse leto in zato najti ustrezne pripomočke. Večina naših skakalcev je skakala dokaj lepo, vendar ni dosegla daljav. Nekateri skakalci, je dejal trener Pribošek, imajo hibe, ki jih opazi seveda le strokovno oko, katerih pa se bodo morali znebiti, sicer se bo izkazalo, da je bil ves trud zaman.

Zmagovalec letošnjih poletov v razgovoru z našim dopisnikom ni pozabil pozdraviti čitateljev našega lista

»Aspešno držo.« (Inž. Straumann). Planica je letos spet potrdila, kaj so skoki in kaj poleti. »Skok je vse doslej, dokler je brzina majhna, preide pa v polet, čim je hitrost večja. Hitrost pa je vedno posledica zaleta in odskoka ter seveda tudi leta skakalca.« (Ing. Straumann).

Povrtno se k Recknaglu, ki je po končanem tekmovalstvu v prostem razgovoru v Ljubljani dejal, da je bil pred dvema letoma komaj sposoben za veliko skakalnico. »Prav zato, ker sem takrat še skakal, ne pa letal, sem bil vajen le majhnih skakalnic, nisem čutil oziroma se nisem upal predati značnemu uporu. Tako tudi v Oberstdorfu nisem imel poguma, da zaplavam. Bal sem se dolgega skoka in ker nisem že z mostu odločno zarezal s smučmi v zrak in se ves predal hitrosti, sem na tej velikanski skakalnici dosegel le 90 metrov. Danes, ko znam izkoristiti značajno moč, seveda ob tolikšni hitrosti, ki jo lahko skakalec doseže na velikih skakalnicah, bi v Oberstdorfu letel verjetno zelo daleč, morda 130, morda 140 metrov daleč in še več. Ze na planiški skakalnici sem imel v nedeljo občutek, da bi z drugega zaleta skočil 135 metrov daleč, če bi le hotel. Kar nosilo me je.«

Razgovor s tem izrednim skakalcem pa je prešel okvir smučskih poletov in njegovih uspehov.

SVETOVNO NAMIZNOTENIŠKO PRVENSTVO

Dvakrat Japonska

Slab dan Jugoslovancev med posamezniki: Dolinar in Hrbud izpadla že v prvem kolu

Stockholm, 12. marca. (Tanjug) Sinoči je bil v Stockholmu zaključen prvi del svetovnega namiznoteniškega prvenstva. Pred okrog 8000 gledalci sta moška in ženska reprezentanca Japonske osvojili naslov svetovnega prvaka.

V finalu ženskih reprezentanc je Japonska premagala lanske prvakinja, Romunko, s 3:0 (Vatanabe: Zeller 2:0, Eguči: Roseana 2:0, Vatanabe, Eguči: Roseana, Zeller 2:1).

Pri moških je Japonska na splošno presenečenje premagala Madžarsko z visokim rezultatom 5:2, čeprav bi lahko z malo več sreče zmagali tudi Madžari. Posamezni rezultati: Ogimura: Sida 2:0 (21:17, 22:20), Tsunoda: Berezik 0:2 (14:21, 16:21), Tanaka: Földi 2:0 (21:19, 22:20), Ogimura: Berezik 2:0 (21:14, 21:11), Tanaka: Sida 1:1 (17:21, 12:21), Tsunoda: Földi 2:1 (21:15, 21:19), Tanaka: Berezik 2:1 (20:22, 21:15, 21:19).

Občinstvo je z burnim aplavzom pozdravilo dvojno zmago japonskih reprezentanc, predsednik svetovne namiznoteniške reprezentance Ivor Montagi pa je pred zmagovalcem Corbillion in Swaythling pokal.

XXII. Kandahar Avstrijen Schranku

Levi del prvih mest na XXII. tekmovalju Kandahar v Chamonixu so spet pobrali Avstrijci, ki so startali s svojega drugega garitura. Zadnji dan je v slalomu obkret vodil najhitreje Toni Mark, ki je pustil za seboj za tri desetinke sekunde Karla Schranka. Le-ta pa je zmagal v skupni oceni za tekmovalje Kandahar.

V nadaljevanju prvenstva so se začele borbe posameznikov. Jugoslovanci so prvi danes slab dan. Dolinar in Hrbud sta izpadla že v prvem kolu. Poljak Kusznicki je napravil na turnirju največje presenečenje z zmago nad Dolinarjem v treh nizih (21:15, 21:15, 12:13). Hrbudo je premagal Kitajec Vang Mob s 3:0 (21:8, 21:8, 21:8).

Edini izmed naših reprezentantov, ki je danes zmagal, je bil Vladimir Marković. Premagal je Norveškega prvaka Navade s 3:0 (21:11, 21:7, 21:10).

V prvem kolu so bili prosti: Harengova, Vogrin, Čočeva, Nikoličeva in Trampova.

Med ostalimi rezultati je omenba vredna le presenetljiva zmaga Amerikancea Bicketa nad Madžarom Peterfijem 3:1.

Poraz Crappove

Na plavalnem tekmovalstvu v olimpijskem bazenu v Melbourne, je 14-letna Sandra Morgan s časom 5:52,2 premagala svetovno rekorderko Lorraine Crapp na 200 m prostu. Crappova je rabila za prvo 2:27,0. Trener Crappove Frank Guthrie je izjavil, da ga poraz svetovne rekorderke ne preseneča, ker je zadnje čase zelo malo trenirala in nastopila le na enem tekmovalstvu.

Wiggins bolje od svetovnega rekorda

Zadnji dan je bilo na velikem ameriškem plavalnem tekmovalstvu »Big Ben« v Minneapolisu dosežen nekaj odličnih rezultatov. Wiggins iz univerze Ohio je izboljšal svoj svetovni rekord v plavanju na 100 jardov metuljček s časom 54,3. Dosedanji rekord je bil 54,4. Wiggins je plaval v 25 jardskem bazenu. Hanley, ki je prej dan izboljšal rekord na 220 jardov prostu, je preplaval 100 jardov v času 18,4. Woolsey pa je rabil za 400 jardov 4:30,4.

Fiorentina v SZ

Italijanski nogometaški prvak Fiorentina bo gostoval julija v SZ, kjer bo odigral v Moskvi dve tekmi proti Dinamu in Spartaku. Eno teh dveh sovjetskih moštev bo vrnilo obisk Italijanom septembra.

Davos se poteguje za svetovno prvenstvo 1962

Švica je obvestila pred dnevi mednarodno smučarsko zvezo, da se poteguje za organizacijo svetovnega prvenstva v smučanju leta 1962. Prvenstvo naj bi bilo v znamenju švicarskega letovišča Davos.

DRŽAVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

Položaj nespremenjen

Sombor, 12. marca. — V XV. kolu državnega šahovskega prvenstva, ki je bilo večeraj, je bila možnost, da se Ivkov približa Gilgoriću za pol točke. Gilgorić je namreč v 22. potezi remiziral z Marićem, Ivkov pa s Piroem in to že v 10. potezi.

Pire je Ivkova iznenadil s varianto, ki je o njej Ivkov menil, da daje veliko možnosti za boljše igranje. Partija med Marićem in Gilgorićem je bila ena izmed redko zanimivih in borbenih remijev na tem šampionatu. Marić, poslednji na tabeli je izkoristil Gilgorićevo potezo, ki je z njo žrtvoval kmeta v neki neraziskani varianti. Na Marićev predlog je Gilgorić sprejel remi v 22. potezi.

Remizirali so še Kozomara in Udovčić v 41. potezi ter Cuderman in Rakić v 33. potezi ter Vukčević in Bogdanović v 15. potezi. Vukčević in Bogdanović sta igrala špansko partijo. Karaklačić in Udovčić pa karokan. Dr. Nedeljković in Milić sta prekinila partijo, toda po prekinitvi se je Milić v analizi prepričal, da je izgubljen, zato se je predal. Puc je izgubil s Totom v 30. potezi. Tot je kot črni v holandski obrambi silovito napadel Pucovo kraljevo krilo. V 38. potezi je osvojil kraljico, za tem pa še konja. Puc ni preostalo nič drugega kot predaja.

Danes so nadaljevali prekinjene partije. Milić je že sinoči videl, da nima nikakršnih možnosti, da reši remi, zato je predal partijo dr. Nedeljkoviću v 41. potezi. Tudi Kozomara je brez nadaljevanja predal partijo Vukčeviću v 41. potezi. V 56. potezi je Bradavčević zabel v časovno stisko, sicer dr. Trifunović ne bi prišel tako lahko do zmage, Janošević se je upiral Matuloviću do 60. poteza, potem pa se je predal.

V prekinjeni partiji iz 14. kola sta Tot in Rabar remizirala v 72. potezi.

Stanje na tabeli po XV. kolu: Gilgorić 10,5, Ivkov 10,5, Udovčić 9, Nedeljković in Trifunović 8,5, Pirc Karaklačić, Matulović 8,5 (+), Vuković, Rakić, Vukčević 7,5, Džurašević 7 (+), Cuderman, Smiljčević, Puc 5,5, Marić 5, Kozomara, Bradavčević 5 (+).

Brzovjavke

● WUHAN (LR Kitajska), 12. marca. (Nova Kitajska) Jugoslovanski košarkarski reprezentanci sta danes odigrali v Wuhanu tekmi proti mestnim reprezentancama. Gošeti so bili obkret uspešni, in sicer pri moških 71:61, pri ženskah pa s 67:45. To sta bili prvi zmagi naših košarkarjev na Kitajskem. Jugoslovanski športniki so odpoštovali v Kanton.

● RIM, 12. marca. (Reuter) Na italijanskem košarkarskem prvenstvu vodi po XIX. kolu Simmental z 32 točkami pred Virtusom 30, Ignisom 24 itd.

● LENINGRAD, 12. marca (TASS) iz Leningrada prihajajo vesti, da bo Kuc letos skušal izboljšati svetovni rekord v tekih na 5000 in 10.000 metrov. Kuc upa, da bo pretekel 5000 m v času 15:30, 10.000 m pa med 22:30 do 28:30.

● BUENOS AIRES, 12. marca. (Reuter) V prvenstveni tekmi med Riestro in Los Andesom v Buenos Airesu je morala biti tekma v drugem polčasu pri rezultatu 2:2 prekinjena, ker je bilo v medsebojnem pretepu poškodovanih 7 domačih igralcev in 9 gostov.

● BEograd, 12. marca. Finalna tekma za jugoslovanski nogometni pokal bo 26. in ne 25. maja, kot je bilo to določeno v koledarju NZJ. Vzrok temu je proslava »Dneva mladosti«, ki bo 25. maja v Beogradu.

● BEograd, 12. marca. — Francoska amaterska bokarska federacija je obvestila bokarsko zvezo Jugoslavije, da bo dvojbo obeh reprezentanc 27. aprila v Lionu. To bo povratno srečanje. Lani sta se Francija in Jugoslavija razili v Beogradu z neodločenim rezultatom 10:10.

MOŽ V SIVEM

Sloan Wilson

I.

Sedem let, ki sta jih preživela v hišici ob Zelenem drevoredu mesta Westport v državi Connecticut, je bilo popolnoma dovolj, da sta zasvovala tisto hišo. Mnogo vzrokov sta imela za to, nobenega sicer prav pametnega, vse pa upoštevanja vredne. Imela sta občutek, kakor da je hiša zapisana hudiču, zakaj iz dneva v dan je kazala njune slabosti, skrivala pa sleherni sled njune moči. Zapuščena steza in s plevelom porasli vrt sta dokazovala mimoidočim in sosedom, da se Thomas R. Rath in člani njegove družine nič kaj ne navdušujejo za »delo na krpi zemlje okoli domače hiše« in da tudi nimajo denarja, da bi plačali tistega, ki bi to opravljal namesto njih.

Znotraj je bila hiša še grša. V dnevnici sobi je vsakdo že ob prvem obisku opazil na zidu pri tleh veliko liso z globoko prasko, ki se je vila od zgoraj navzdol v obliki vprašaja. Ta stena je dobila poškodbo jeseni leta 1952, ko se je Tom po težavnem večletnem boju za poravnavo zaostalih dolgov neke noči vrnil domov in ugotovil, da je Betsy popeljal štirideset dolarjev za stekleno vazo. Nikoli prej ni kupila kaj tako nespametnega, vsaj po

vojni ne. Betsy je vestno vodila gospodinjstvo, Tom se po navadi ni strinjal z njenimi sklepi, zato sta se ob vsaki reči kar se da resno pogovarjala.

Tistega večera pa je bil Tom truden in žalosten hkrati, ker je izdal sedemdeset dolarjev za novo obleko. Pri delu pač moraš biti spodobno oblečen, je menil takrat. Ko je žolčna razprava dosegla vrhunec, je zgrabil vazo in jo zagnal v zid. Masivno steklo se je razletelo, omet je popustil, naslednjega jutra pa sta Betsy in Tom klečala mazala prasko z mavcem in nato prebarvala vso steno. Ko se je barva posušila, je pritisknila na dan velika lisa s prasko v obliki vprašaja, ki je segal skoraj do stropa. Tomu in Betsy se ni zdelo tista praska prav nič simbolična niti ne čudna, čeprav je bila natanko taka kot vprašaj. Zanju je bilo to vsakdanje naključje. Za čudno obliko tiste praskne na steni so se zanimali drugi, ki so z vso vnemo buljili vanjo. Po popoldanskem čaju je eden izmed gostov — popil ga je že malce čez mero — kar naravnost spregovoril:

»Smešno, mar ne? Ali sta že kdaj opazila ta čudni vprašaj na steni?«

»To je navadna praska,« je odgovoril Tom.

»Zakaj v obliki vprašaja?«

»Golo naključje.«

»To pa je smešno,« je rekel gost.

Betsy in Tom sta se domenila, da bosta ponovno prepletkala steno, pa tega nista nikoli storila. Praska na zidu je ostala kot večni opomin na Betsyno zapravljivost, na Tomovo trenutno jezo in na to, da nista nikoli napravila skupaj denarja za popravilo. Tomu se je zdelo prava ironija, da so v hiši, ki hrani takšne spomine, vendarle mogoči lepi večeri sreče in ljubezni.

Praska v dnevnici sobi pa ni bila edino opozorilo na nahujske. Črnilni madež s sledovi prstov na steni v Janeyini sobi je spominjal na tiste dni,

ko je Janey kvarila predmete in opremo, in na tisti edini dogodek, ko se je Betsy spozabila in jo je udarila. Janey je bilo pet let, bila pa je druga med tremi otroki Rathove družine. Njen obrazek je imel izredne izrazne lastnosti. Kadar je jokala, je vpila, kot bi jo doval iz kože, če je bila zadovoljna, pa ji je z drobenec obraza žarela vsa sreča tega sveta. Kadar se je odločila za igrs s srčnilom, si ga je najprej skrbno nalila na dlan, potem pa je pomazala vso steno od tal do višine, ki jo je pri svoji majhnosti dosegla. Betsy se je takrat tako ujezila, da jo je ubrisala. Janey, ki so jo tako nepričakovano zmotili sredi umetniškega zanosa, je potem celo uro vekala v postelji in si z umazanimi rokami drgnila oči, da je bila nazadnje črna po vsem obrazu. Betsy se je na smrt ujezila, vendar je skušala hčerko pomiriti, pa ni zaleglo niti prenašanje na rokah niti zibanje. Vsa iz sebe je bila Betsy, ko je opazila, da se je otrok boji.

Ko je Tom prišel tistega večera domov, je našel mater in hčerko v postelji. V trdnem objemu sta bili zaspali, obe pa sta imeli s črnilom namazano lice. Tisto, kar je ostalo zaznamovano na steni, je Tomu pojasnilo ves dogodek.

Na tisoče drobnih reči je pričalo o malomarnosti Rathovih. Vhodna vrata je vsa razpraskal pes, ki so ga imeli pred letom dni. Pipa za toplo vodo v kopalnici se je pokvečila in nazadnje odpadla, malone vse pohištvo bi bilo treba iznova prepletkati, očistiti in preurediti. Vrh vsega pa je bila hiša premajhna, grda in skoraj popolnoma taka kot njene sosedo.

Rathovi so kupili tisto hišo leta 1946, kmalu potem, ko je Tom prišel iz armade in je na prigrvarjanje svoje stare matere postal pomočnik v Schanenhäuserjevem skladu, ki ga je bil ustanovil star milijonar, da bi gmotno podpiral umetnost in pospeševal znanstvene raziskave. Betsy in Tom

sta se domenila, da bosta stanovala v hiši verjetno leto ali dve, dokler jima ne bo prišlo pod roke kaj boljšega. Pa je minilo pet let, preden sta spoznala, da stroški za vzdrževanje treh otrok naraščajo vsaj tako naglo kakor Tomova plača v človekoljubni ustanovi.

Ce bi bila Betsy in Tom pametna, bi nemara vse skupaj ponovno prepletkala. Pa ni bilo tako. Brez kopice besed sta začela gledati na tisto hišo kot na past, zato sta polagoma spoznala, da bi ne bila prebeljena in prepletkana hiše prav nič bolj vesela, kakor bi bil vesel jetnik, če bi očistil in prebarval mrežo na oknu celice. Oba sta slutila, da nista tej hiši prav nič naklonjena in da jo bosta sovražila iz dneva v dan bolj.

»Ne vem, kaj je to,« je rekla Betsy nekega večera. »Pri delu se dobro počutiš in tudi primerno zaslužiš. Imava troje krasnih otrok, pa tudi takšno hišo bi si želel vsakdo. Ne bi smela biti kar naprej nezadovoljna.«

»Seveda ne bi smela,« je rekel Tom.

Njune besede so zvenele prazno. Zanimivo bi bilo pomisliti na to, da ta hiša s prasko v obliki vprašaja in z madeži črnila na stenah verjetno pomeni konec njune skupne poti. No, tega bi ne mogla verjeti. Nekaj pa bi se moralo zgoditi, to sta čutila oba.

Tom je razmišljal o svoji hiši zjutraj tistega junjskega dne 1953, ko mu je prijatelj Bill Hawthorne omenil možnost zaposlitve v radijski službi »United«. Tom je obojeval z znanji pri »Zlati podkvi«, gostilni in okrepčevalnici blizu Rockefellerjeve centra.

»Slišal sem, da imajo v našem novem oddelku za javno službo nekaj novih mest,« je rekel Bill. Ki je za tisto radijsko družbo pisal odloke o zaposlitvi. »Mislim, da bi bil vsak izmed vas norec, če bi prevzel takšno mesto. Opozorjam vas na to. No, če koga zanima, naj kar izvoli...«

MARIBORSKE VESTI
Dežurna lekarna
Sreda, 13. marca 1957: lekarna »Tabor«, Trg revolucije 3.
Četrtek, 14. marca 1957: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.
KINO
»PARTIZAN«: ameriški film »Jajce in jaze«.
»UDARNIK«: ameriški barvni film »Broadwayska uspavanka«.
SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 13. marca ob 19.30: Massenet: »Manon«, Red Sreda.

IZ MURSKE SOBOTE
»PARK«: italijanski film »Villa Borghese«. Predstavi ob 17.30 in 20. V glavni vlogi: Micheline Presle, Gérard Philipe in Vittorio de Sica.

VESTI IZ TRBOVELJ
»DELAJSKI DOM«: ameriški film »Kadar pride zima«. V glavni vlogi: Walter Pidgeon, Deborah Kerr in Janet Leigh.

KINO »UNION«
Italijanski barvni film
Giuseppe Verdi
Tedenik: »Po vsem svetu«. Predstave ob 16, 18.30 in 21. V gl. vlogi: Pierre Cressoy in Ana Maria Ferrero. Pojo Tito Gobbi, Mario del Monaco in Irene Genna. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter 14 dalje.

KINO »KOMUNA«
Ameriški film
»Na razpotju«
Tedenik: Filmske novosti št. 10. Predstave ob 16, 18.30 in 21. — V glavni vlogi: Bette Davis in Paul Henreid. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: ameriški film »Zmaga ali smrt«. Tedenik: F. n. št. 10. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja ameriškega barvnega filma »Kleopatrina«.
KINO »VICA«: amer. barvni film »Kleopatrina«. Tedenik: Pariski mozik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.
Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30–11 in od 14 dalje, za matinejo v kino »Sloga« pa od 9 dalje.
KINO »SOCA«: Ital. film »Kruh, ljubezen in ljubosumje«. II. del. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«
Ameriški film
»PODKUPNINA«
Tedenik: V glavni vlogi Ava Gardner in Robert Taylor. Predstave ob 16, 18, 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat. Jutri ameriški film »SEKUNA«.

KINO »SISKA«
Ameriški barvni film
»GOG«
V glavni vlogi Richard Egan, Constance Dowling in Herbert Marshall. Predstave ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 14 dalje. Danes zadnjikrat.

RUDNIK LIGNITA VELENJE
razpisuje naslednja delovna mesta za:

gradbenega inženirja
Pogoj: Pooblastilo za projektiranje; praksa 3 do 5 let
ali

gradbenega tehnika
Pogoj: Pooblastilo za projektiranje; praksa 5 do 10 let

gradbenega inženirja
Pogoj: Pooblastilo za izvajanje gradbenih del; praksa od 3 do 5 let
ali

gradbenega tehnika
Pogoj: Pooblastilo za izvajanje gradbenih del; praksa 5 do 10 let

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Stanovanja so zagotovljena.

Plača po tarifnem pravilniku RLV oziroma po dogovoru.

Ponudbe pošljite pod geslom do 20. marca 1957.

667

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
Zdravstveni dom Moste: dr. Tone Krisper, Smartinska 24. tel. 31-074.
Cianice društva medicinskih sester obveščamo, da bo dne 16. in 17. marca občni zbor društva medicinskih sester Slovenije v Ljubljani, Puharjeva ulica 13 (poleg klasične gimnazije). Začetek bo v soboto 16. marca 1957 ob 9. uri. — Odbor.
Sminke »EVELINE« v 9 modernih svetlih barvah. Enakovredne najboljšim francoskim. Poskusite na vzorcih, primernih za vsako priliko in obleko v drogerijah in pri Na-ma v Ljubljani, Mariboru in Kranju!
»FLEX« je najboljšo sredstvo za čiščenje madežev. To ve vsak otrok. Zahtevaj »FLEX«, kjer kupujete milo!
»TEINT BELL« je edinstveno kozmetično sredstvo. Preden greš na ples, v gledališče ali v družbo, napravi si kozmetično masko »TEINT BELL«.

KINO »KOMUNA«
Ameriški film
»Na razpotju«
Tedenik: Filmske novosti št. 10. Predstave ob 16, 18.30 in 21. — V glavni vlogi: Bette Davis in Paul Henreid. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

FILMSKO GLEDALIŠČE Ljudske univerze Ljubljana, Gospodarsko razstavišče, predvaja ameriški film »Čez noč rojena«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic in abonmaja vsak dan od 8–14 in uro pred predstavo v recepcijskem biroju Gospodarskega razstavišča.
MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8 predvaja jugoslovanski film »Čevljički na asfaltu«. Predstavi vsak dan ob 10 in 15.
KINO »LITOSTROJ«: italijanski barvni film »Turek — Napolitanec«. Tedenik: Filmske novosti št. 8. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Toto. Prodaja vstopnic uro pred začetkom prve predstave.

KINO »SISKA«
Ameriški barvni film
»GOG«
V glavni vlogi Richard Egan, Constance Dowling in Herbert Marshall. Predstave ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 14 dalje. Danes zadnjikrat.

PREDAVANJA
Geografsko društvo Slovenije vabi na predavanje univ. prof. dr. S. Plešča o poti po Belgiji, ki bo v sredo, dne 13. marca ob 20 v balkonski dvorani ljubljanske univerze.
Prof. dunajske univerze gospod dr. Heinrich Felix Schmid bo predaval v sredo 13. marca ob 18. uri v zbornični dvorani univerze o »Najstarejšem slovanskem zakoniku« (Zakon sudni ljudem). Vstop prost.

I. jugoslovanski simpozijum tehnološke mikrobiologije se bo pričel v petek dne 15. marca t. l. ob 9. uri zjutraj v prostorih Kemičnega inštituta »Borisa Kidriča«. Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, Hajdrihova ulica 19. Simpozijum bo trajal do vključno 17. marca t. l. — Predavanja bodo zajela najvažnejša področja sodobne mikrobiologije. Referirali bodo strokovnjaki industrije, univerz, raznih tehničnih fakultet in drugih ustanov iz vseh republik naše države. — Koordinacijski odbor vabi vse zainteresirane, da se udeležijo tega simpozijuma.

KONCERTI
V petek 15. t. m. koncert za rdeči abonma. Dirigent Mladen Pozajic iz Sarajeva, solist mladi sovjetski pianist Jevgenij Malinin. Spored: Bach-Pick-Mangiagalli: Dva preludija; Chopin: I. koncert za klavir in orkester v e-molu; Rimski-Korsakov: Seherzada. Preostale vstopnice pri blagajni SF.
8. abonmajski koncert v Celju bo v petek, 15. marca. Koncertiral bo violinist Igor Ozim, pri klavirju Marjan Lipovšek. Vstopnice v Glasbeni šoli.

GLEDALIŠČA
DRAMA
Sreda, 13. marca ob 20. Brecht: »Kavkaški krog s kredo«. Abonma B.
Četrtek, 14. marca ob 15: Moder-Ajdič: »Janko in Metka«. Zaključena predstava za gimnazijo Zagorje. Ob 20: Brecht: Kavkaški krog s kredo. Abonma H.

OPERA
Sreda, 13. marca: Zaprti!
Četrtek, 14. marca ob 19.30: Baletni večer: Händel: Ljubezen in pravda itd. Abonma red C.
Obveščamo abonente reda E, da je zaradi bolezni v ansamblu nocojšnja predstava »Hoffmannovih pripovedk« odpovedana.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaja
Sreda, 13. marca ob 20.30: M. Gorki: »Malomeščani«. Abonma GSS. — Vstopnice so tudi v prodaji.
Četrtek, 14. marca ob 20: Sidney Howard: »Pokojni Christopher Bean«. Abonma red Četrtek. Vstopnice so tudi v prodaji (Davenport-Drofenik).

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Četrtek, 14. marca ob 20: O. Stuart: »Čudovite pustolovščine, komedija. Gostovanje v Zgornji Šiški.
Sobota, 16. marca ob 20: L. Bobič: »Družina Blo«. komedija. Izven.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE
MARIONETE
Levstikov (Sentjakobski) trg št. 2
Četrtek, 14. marca ob 17: Tauber-Novy: »Moja in živali«. Sobota, 16. marca ob 17: Tauber-Novy: »Moja in živali«. Ob 20.30: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«. Za odrasle.
Nedelja, 17. marca ob 11: F. Bevk: »Lenuh Poležuh«.

ROČNE LUTKE
Resljeva cesta 23
Nedelja, 17. marca ob 17: F. Milčinski »Tri čudne zgodbe. Uprižorjena prvič v tej sezoni.
Prodaja vstopnic za vse predstave od srede dalje (razen nedelje) od 10 do 12 ure na upravi Resljeva cesta 23, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo (tudi ob nedeljah) pri gledališki blagajni.
Cenjene obiskovalce obveščamo, da je nedeljska popoldanska predstava ukinjena do konca sezone.

VESTI IZ KRANJA
PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Sreda, 13. marca ob 18: A. Salacrou: »Noči jeze«. Red D in izven.
Petek, 15. marca ob 17: A. Salacrou: »Noči jeze«. Zaključena predstava za gimnazijo Kranj.
Nedelja, 17. marca ob 18: A. Remec: »Magda«. Izven in 22. podčelje ob 20: A. Remec: »Magda«. Za abonma in izven.
Gostovanje v Skofji Loki.

KINO
»STORŽIČ«: amer. film »Marty«. Predstave ob 15, 18 in 20. Danes zadnjikrat!
»SVOBODA«: ameriški barvni film »Ona je vedela kaj hoče«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Dick Powell, Debbie Reynolds in Ann Francis.

2 BLEDA
KINO
Ameriški film »V kloradskih kanjonih«. Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi Richard Baser, Phyllis Kirk, Stephen Elliot in Russell Collins.

Z JESENIC IN OKOLICE
Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Mirko Višnar, Presernova cesta.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE
Sobota, 16. marca ob 19.30: Karel Capek: »Mati«. Nedelja, 17. marca ob 19.30: Karel Capek: »Mati«.

KINO
»RADIO«: premiera ameriškega filma »Frelomnikas«. Predstavi ob 18 in 20.
»PLAVŽ«: zaprt!
»ZIROVNICA«: francoski film »Otroci ljubezni«. Predstava ob 19.30.
»DOVJE-MOJSTRANA«: ameriški barvni film »Trobente opoldne«. Predstava ob 19.

IZ PTUJA
OKRAJNO GLEDALIŠČE
Četrtek 14. marca ob 16: F. Roger: »Trije fantje in eno deklet«. Red LMS II. ob 20: F. Roger: »Trije fantje in eno deklet«. Red B in izven.

KINO
»MESTNI KINO«: mehiški film »Trije pustolovci«. Predstavi ob 18 in 20.

Cestitamo vsem prebivalcem Rakeka in okolice za krajevni praznik Rakeka ~ 13. marec ~ Želimo vsem delovnim ljudem mnogo uspehov pri njihovih delovnih naporih

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB NOV
Občinski odbor zveze sindikatov

Občinski odbor LM
Občinski odbor rezervnih oficirjev

Cerknica

Vsem prebivalcem Rakeka in okolice čestitamo za krajevni praznik Rakeka • 13. marec • in jim želimo mnogo uspehov pri njihovem delu

Kolektiv tovarne lesnih izdelkov »TISA«-Rakek

Kmetijska zadruga Unec

čestita vsem prebivalcem Rakeka in okolice za krajevni praznik Rakeka ★ 13. marec ★ Želimo jim še mnogo delovnih uspehov!

CELJSKE VESTI
CELJSKO GLEDALIŠČE
Nedelja, 17. marca ob 19.30: Miloš Mikeln: »Petra Seme pozna poroka«. Nedeljski abonma in izven.
Sreda, 13. marca ob 20: Stefan Zweig: »Volpone«. Premiera. — Premierski abonma in izven.
Četrtek, 14. marca ob 20: Stefan Zweig: »Volpone«. Red četrtek in izven.
Petek, 15. marca ob 16: Miloš Mikeln: »Petra Seme pozna poroka«. — Prvi srednjeljski abonma.
Sobota, 16. marca ob 20: Stefan Zweig: »Volpone«. Red sobota in izven.
Nedelja, 17. marca ob 19.30: Stefan Zweig: »Volpone«. Red nedelja in izven.

IZ ROGAŠKE SLATINE
Nemški film »Strup v živalskem vtisu«. Predstava ob 19.

DROBNI OGLASI
UHAN na vtiak, ameriški, solizec, sem izgubil v sredo 8. marca t. l. na poti od kolodvora po Miklošičevi cesti do Slamčiča. Prosim poštenega najditelja(-ico), da ga odda na Upravi Ljudske pravice v Ljubljani, kjer čaka nagrada.

Sprejememo šoferja za nočne vožnje v Ljubljani
Ponudbe z opisom dosežanj zaposlitev pošljite na oglasni oddenek »Ljudske pravice« pod geslom »šofer april«.

»INTERKOMERC«

GENERALNA TRGOVSKA ZASTOPSTVA — BEOGRAD, TERAZIJE 27/III
KONSIGNACIJSKO SKLADIŠČE — BEOGRAD, ULICA 29. NOVEMBRA 1
TELEFON ST. 23-323

proda po zelo ugodnih cenah:

- DIESEL-GENERATOR — ELEKTRIČNO CENTRALO**
25 kVA, tri faze, napetost 400/230 V, s kompletno armaturo in vgrajenim ročnim regulatorjem za dajanje napetosti pri treh fazah 380, 400 in 415 V ali 220, 230 in 240 V v liniji Pogon: PERKINS štiri cilindrski Diesel-motor 34 KS pri 1500 o/min
- DVE ELEKTRIČNI CENTRALI**
napetost 24 V, hišni, manjše zmogljivosti, s pogonom na veter, in kompletno instalacijo (stikala, žarnice in telesa za prečiščevanje žarnic)
- ŠTIRI PERKINS DIESEL-MOTORJE**
6-cilindrske, 46 KS, za vgraditev v traktorje znamke Fordson-Major
- DVA LADIJSKA MOTORJA**
4-cilindrski, 43 KS, in 6-cilindrski, 65 KS, komplet s hidravličnim menjalnikom in reduktorjem 2:1

Na zalogi imamo:

PERKINS DIESEL-MOTORJE
kompletne z menjalniki in ustreznim številom KS za vgraditev v vse tipe tovornih motornih vozil in avtobusov, nosilnosti 3 do 7 ton, kakor tudi za srednja in večja potniška ter terenska vozila

VSE REZERVNE DELE ZA PERKINS MOTORJE IMAMO V KONSIGNACIJSKIH SKLADIŠČIH

Za vsa pojasnila se blagovolite obrniti na zgornji naslov ali na predstavništva INTERKOMERCA:

ZAGREB, Gunduličeva 15, tel. 24-237
Martičeva 51, tel. 23-427

REKA, Dolac 8, tel. 21-88

SARAJEVO, JNA 10, tel. 52-82

TITOGRAD, Baltiča 17, tel. 23-81

LJUBLJANA, Herbersteinova 13, tel. 31-615

NOVI SAD, Železniška 25, tel. 40-49

SKOPLJE, Djure Djonovića 16, tel. 11-92

V dobrih treh urah ČEZ OCEAN

Moderna potniška letala bodo rentabilna

če bodo opravila dnevno vsaj po dva poleta v vsako smer

Že več kot tri leta bo pariški poslovni človek takole povedal svoji tajnici: »Naročite mi letalski sedež! Jutri se bom peljal v New York, ta čas pa pripravite poslovno korespondenco, ki jo bom podpisal pojutrišnjem zjutraj.« Vkrca se bo ob sedmih zjutraj v večje in udobnejše potniško letalo, kot so sedanja. Med grmenjem raketnih motorjev bo letalo najprej drselo tri kilometre po vzletni stezi, prijetna tišina pa bo zavladala v njem, brž ko bo odskočil od tal. Po dobrih šestih urah, okoli devetih dopoldne po ameriškem času, bo poslovni človek iz Pariza že stopal po njujorskem letališču Idlewild. Imel bo poslovne razgovore, naslednji dan ob zori pa bo že spet v svoje pariškem stanovanju.

Leta 1960 se bodo razdalje na skrajnih letalnih čedalje več, za zemlji skrajšale za tretjino, ker bo dotlej povprečna letalska hitrost narasla skoraj za polovico. Poslovnih potnikov v čezoceanskih letalih bo čedalje več, za naglo letalsko zvezo med celinami pa bodo skrbela izpopolnjena letala sedanjih znamk »Douglas« in »Boeing« ameriškega izdelka,

žali po 150 potnikov v višini 10 km. Takšno letalo bo drago; stalo bo okoli 525 milijard francoskih frankov.

Prav kot vsi poslovni ljudje strokovnjaki pri letalskih družbah ne mečejo denarja skozi okno, zato bodo morali razen hitrosti zagotoviti tudi udobno potovanje, če bodo hoteli dobiti vložen denar nazaj. Uvedba reaktivnih letal — ta bodo porabila do petkrat več pogonskega goriva kot dosedanja — v civilnem prometu se bo obnesla seveda le v primeru, če bodo ta letala tako rekoč neprenehoma vozila čez oceane in se bodo ustavljala na letališčih le za nujni postanek.

Za upravljanje takih letal bo treba še posebej izsolati pilote, ki bodo morali reagirati na vremenske razmere za 40 odstotkov hitreje kot doslej. Mnoga dela

nutah, kar bi ob nekaj poletih dnevno čez ocean in nazaj zagotovilo rentabilnost hitrega, toda tudi dragega prevoznega sredstva, kakršno bo reaktivno potniško letalo tega ali onega tipa čez nekaj let.

MALI IHTIOLOG

Stirinajstletni Ulf Hannerz je najbolj znan fant na Švedskem. Njegovo izredno znanje s področja zoologije je presenetilo mnoge strokovnjake in mu prineslo visoko nagrado v televizijski tekmi »Vse ali nič«.

Tudi na Švedskem se je že udomačila televizijska igra »Vse ali nič«, javna preizkušnja znanja s posameznih področij, za katero dobijo tekmovalci — seveda če pravilno odgovorijo — visoke

nagrade. Pred tedni je zbudil veliko zanimanje javnosti štirinajstletni Ulf, ki se je prijavil k televizijskemu izpitu iz zoologije. Njegovo znanje je navdušilo malone vso Švedsko. Hannerz je specialist za ribe in je imel že z enajstimi leti v Londonu predavanje o njih. Fant izdaja strokovni časopis, ki v njem sodelujejo tudi znani zoologi. Doslej je tako natančno odgovoril na vsa vprašanja, da so se spogledovali celo najboljši strokovnjaki.

Do spora je prišlo samo pri nagradnem vprašanju za pet tisoč kron (350.000 dinarjev). Nagradodavalec je sporočil gledalcem in poslušalcem, da je »fant žal napačno odgovoril«. Gledalci so že menili, da je temu res tako, in jim je bilo žal dečka, naslednji dan pa je nekaj strokovnjakov potrdilo pravilnost njegovega odgovora. Ko so ga vprašali, kaj bo s kopijo denarja, je odgovoril, da mu bo prišel prav za »razširitev časopisa«, kasneje pa za študij.

Glasbenik med cigani

Nekega poletnega dne 1. 1770 je taborila v bližini nemškega Darmstadta večja skupina ciginov. Mestni župan se je zelo navdušil, ko je slišal starega cigana igrati na violini. Zaradi županove pohvale se mu je violinist predstavil in dejal, da se piše Bach, in da je sin Johanna Sebastiana Bacha. Njegovo trditev so preverili in pokazalo se je, da mož govori resnico. Bil je eden številnih Bachovih potomcev. Ze v mladosti je bil izvrsten matematik in glasbenik ter je najprej poučeval na glasbeni šoli, potem pa orgel v Hallu. Vendar je živel precej neurejeno. Nekega dne se je pridružil skupini ciginov in se odpravil z njo na potovanja. Nadel si je ime Wilhelm Friedemann. Darmstadtski župan mu je ponudil službo kapelnika v mestni godbi, vendar je ta odklonil ponudbo. Odsel je naprej s svojimi cigani in umrl neznano kje.

Zadnje čase se v Angliji čedalje bolj uveljavljajo polne brade, najnovejši modni popadek pa so brade, pobarvane v skladu s lasmi spremljevalke. Posnetek kaže dva »primerka«.

V angleškem Olneyu in v Irbetaru (ameriška država Kansas) hkrati so se pomerile gospodinje v teku na določeno razdaljo. Zmagala je 18-letna angleška kuharica Sandra Sibley — rezultate so sporočili po radiu — ki jo vidite v ospredju s ponviljo v rokah.

Disney in verižna reakcija

»Kaj je verižna atomska reakcija? Takole: napnite 200 mišjih past, kakršne dobite v trgovinah, in si priskrbite 400 žogic za ping-pong. Na vsako mišnico postavite dve celuloidni žogici in vse to zložite na velik kup. Ko boste na to stavbo vrgli 401. žogico, bo sprožila vrhno mišnico, žogice bodo padale, mišnice pa se bodo zapirale druga za drugo. To bi bila verižna reakcija...«

Tako razlaga Walt Disney pojav v svojem najnovejšem filmu »Priatelj atom«. Film bo posredoval mladim gledalcem pregled zgodovine atomskih raziskav od starih časov pa vse do admiralke Rickoverja, ki je zgradila prvo atomsko podmornico.

Za »Tikijem« še »VELIKI TAHITI«

Petčlanska posadka na poti s Tahiti proti južnoameriški obali

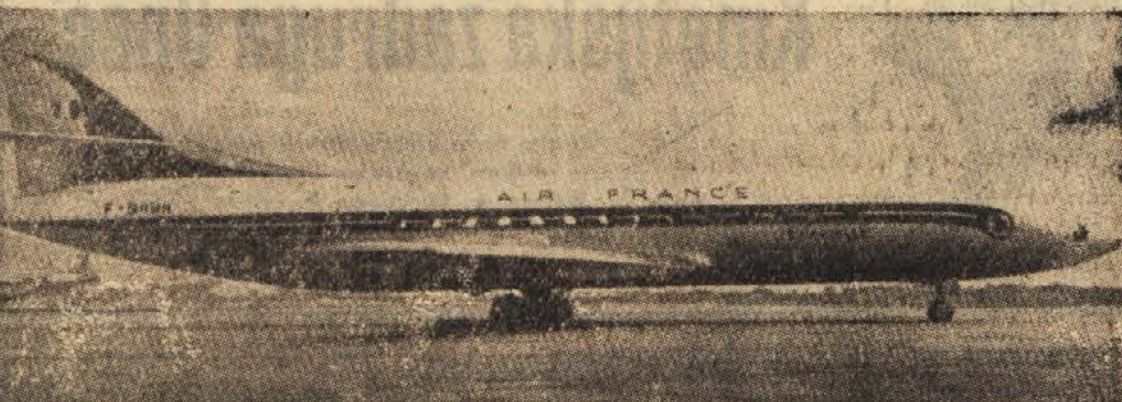
Stari bretonski mornar Eric de Bichop, ki mu je zdaj 66 let, se je lansko jesen odpravil s splavom brez krmila — izdelal ga je iz bambusa — na najdaljše pomorsko potovanje. To plovno sredstvo je po njegovem in po Heyerdahlovem zadržanju — ta se je peljal s »Sončnim Tikijem« — najbolj podobno polinezijskim ladjam, ki so pred stoletji vzdrževale zvezo med južnoameriško obalo in polinezijskimi otoki. Bichop sicer ne namerava

ovreči pomembnosti Heyerdahlovega dejanja pred nekaj leti, vendar se je njegov splav po konstrukciji še bolj približal tistim, ki so po mnenju obeh pomorskih raziskovalcev pred stoletji pluli po tihooceanskih tokovih. Bichopov splav »Veliki Tahiti« je izdelan iz 500 kosov bambusa, ki so med seboj povezani brez žebeljev in železa. Dolg je petnajst, širok pa skoraj pet metrov, na njem je 5 m dolga in 3 m široka koliba, prav tako iz

bambusa. Ob primernem vetru se giblje splav s hitrostjo štirih vozlov na uro, nima pa krmila ali kakega drugega pripomočka. Edino pogonsko sredstvo je sila vetra, ki se lovi v preprosta jadra iz rastlinskih vlaken. Razen Bichopa so na »Velikem Tahiti« še štirje potniki, in sicer radiotelegrafist, ki upravlja miniaturno radijsko oddajno postajo, njegov brat ter po en Polinezijec in Čileanec.

S splavom »Veliki Tahiti« so se odpravili s Tahiti zadnje dni lanskega oktobra in so zdaj nekje sredi južne poti. Morski kovi jih bodo v začetku maja prinesli na obalo pred Valparaisom. Potem bo splav plul ob južnoameriški obali nazgor in se spet vrnil na Tahiti po severni poti. Zadnji del njegove poti bo približno isti kot Sončnega Tikija. Podobno kot Heyerdahl bodo dokazali tudi Bichop, da so vzdrževali Polinezijski in Peruanci plovne zveze že pred tisočletji in da so se prevažali z navadnimi bambusovimi splavi brez krmila. Bichop meni, da so ti davni prebivalci tega področja potovali po severni in južni smeri. Kot je znano, je Sončni Tiki preplaval samo severni del poti. Ker Bichop pri organizaciji vožnje na splavu ni imel dovolj materialnih sredstev, je moral upoštevati tudi komercialno stran te svoje velike tihomorske pustolovščine. Po 480 frankov je prodal več tisoč dopisnic z narisano propagando, ki jo bo preplul »Veliki Tahiti«, radioamaterji vsega sveta, ki bodo vzdrževali z »Velikim Tahiti« redno zvezo na vse njegove leto dni trajajoče poti, pa bodo dobili po uspešnem zaključku te odprave podpise vseh njenih članov.

Na »Velikem Tahiti« potuje razen petih moških tudi prašič in dvoje mačk, ki jih krmijo potniki s tisto hrano, kot jo uživajo sami; naloviti si jo morajo v morju.

Pri novem francoskem reaktivnem potniškem letalu znamke »Caravelle« raketni motorji niso več v krilih, marveč v zadnjem delu trupa

dalje angleški »Cometi« in francosko reaktivno letalo »Caravelle«.

V tovarnah so nekatere letalske družbe že naročile vrsto letal, skupno kar 300 izpopolnjenih aparatov, ki bodo zmogli po 1000 km na uro in bodo preva-

bodo opravljali namesto njih elektronski aparati, znanstveniki pa že napovedujejo čas, ko bodo začela voziti čez ocean na daljavo usmerjevana letala brez pilotov. Za sedaj pripravljajo načrte, po katerih bodo usposabljali pilote na tleh v posebnih kabinah, ki bodo stale s celotnimi napravami okoli 800.000 dolarjev, zagotovile pa bodo vse tiste razmere, ki jih bo srečeval pilot v naglem poletu 10 km nad zemljo.

Na lanskem kongresu letalskih družb v Caracasu so zastopniki 34 dežel sprejeli predlog, naj bi občutno poenostavili in skrajšali formalnosti pri prehodu iz dežele v deželo, ker bi s tem omogočili letalom čimkrajše pristanke, posledice tega pa bi se pokazale v znatno cenejših voznih listkih.

Tako napovedujejo čas, ko se bodo Evropejci lahko pripeljali z letalom v višini 15 km do New Yorka v treh urah in nekaj mi-

Pivo in atomska bomba

Na kongresu ameriških pivovarjev, ki je bil pred dnevi v San Franciscu, je znanstvenik dr. Scarf prebral poročilo, v katerem je med drugim dejal, da bi moralo imeti vsako večje naselje veliko skladišče piva, ki bi ga stalno obnavljalo. Po njegovem mnenju bi atomska bomba razdejala vodovode in hkrati zastrupila vodo, pivo v steklenicah ali konzervah pa bi ostalo nepoškodovano in bi si ljudje z njim gasili žejo, dokler ne bi razkužili studencev in vodnjakov.

Drobne ZANIMIVOSTI

ZEMLJA JE HITREJŠA

Maksimalna brzina sodobnih vozil še vedno močno zaostaja za hitrostjo, s katero potuje zemlja okoli sonca, saj premeri 30 km na sekundo. Če bi zmogli ljudje to hitrost, bi prileteli v desetih sekundah iz Zagreba v Beograd, v desetih minutah pa od Hamburga čez vso Sovjetsko zvezo in Tih ocean do vzhodnih ameriških obal. Z zemeljno hitrostjo bi v eni uri trikrat obkrožili zemeljski ravnik.

ZLATO IZ 13. STOLETJA

V zahodnonemškem mestecu Limburg blizu Wiesbadena so našli delavci pri kopanju temeljev 80 velikih zlatnikov in skoraj pol kilograma težke kepe čistega zlata. Zlatniki so iz 13. stoletja, znanstveniki pa sklepajo, da jih je skrivil kak skopuh, ki se je bal vlomilcev. V tistih časih so imeli toliko denarja samo veliki meštarji in prekopčevalci.

ZENSKA NA VODILNIH MESTIH

V Zahodni Nemčiji imajo 3,3 milijona podjetij, vsako peto izmed njih pa upravlja ženska. Statistični podatki povedo, da so te ženske zelo previdne pri sklepanju pogodb in da kažejo več strokovne podjetnosti kot njihovi moški kolegi. Primanjkujejo si v teh področjih zelo redki.

DEL TELESKOPIA UKRADEN

Po angleških poročilih je nekdo ukradel del elektronskega aparata na radijskem teleskopu manchesterke univerze. Radijski teleskop bo začel spet delovati šele čez nekaj mesecev, ko bodo vstavili novi del.

MARIJA SCHILL KOT MARGARETA V FAUSTU

V Nemčiji bodo kmalu začeli snemati film »Faust« po istoimenski Goethejevi drami. V vlogi Margarete bo nastopila Maria Schill, dr. Faust pa bo O. W. Fischer.

JAPONSKA LADJA V LEDU

Japonska ladja »Sojas«, ki vozi antarktično odpravo, so blokirale močnejše ledena gore. Vodja odprave in 41-članska posadka so se preselili na ladjo »Unitaka Maru«, ki je kakih 150 km severno od blokirane ladje.

KATASTROFA PREVOZNEGA LETALA

Največji ameriški vojaški transportni avion »Globemaster« je na poti iz Tokia strmoglavil na otok v bližini reke Han na Južni Koreji. V letalu je bilo 149 potnikov, večina vojakov, ki so se vračali z dopusta v svoje domove. Pet je bilo mrtvih, 30 ranjenih, 20 pa jih pogrešajo.

NEMŠKI LIST O SOVJETSKEM ODKRITJU

Nemški list »Abendpost« je pred kratkim zapisal, da so sovjetski znanstveniki dosegli izreden uspeh: pri navadni temperaturi so spreminili vodik v helij. Če je ta novica znanstveno utemeljena — o njej je poročal tudi moskovski radio — bodo ljudje že kmalu pridobivali atomsko energijo brez pomoči visoke temperature. Ta iznajdba bi vrnila v staro čaro vse že zgrajene atomske centrale.

Tale, ki ga vidite na sliki, si je na nedavni londonski pasji razstavi priboril z lepoto in z desiranim nastopom prvo nagrado.

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ
MILAN MAVER

346 Janez in očka sta planila drug proti drugemu. Prijela sta se za obe roki, potem pa sta se zasmejala — očka široko in sproščeno, Janez pa skozi solze, ki so se mu, ne da bi vedel zanje, prihitale v oči. Potem sta oba naenkrat umolknila, da ne bi preslišala besede, ki jo je izrekel drugi. Partizani in kmetje so nasmejani stali okrog njiju.

347 »Mislim sem, da si v internaciji,« je nazadnje rekel Janez. »Ne, lani poleti so me osvobodili na Verdu,« je rekel očka, »in od takrat sem partizan. In odslej boš tudi ti partizan!« Janez je prikimal. Če bi ga ne bilo sram pred ljudmi, ki so stali na okrog in ju gledali, bi se najraje stisnil k očku in ga poljubil, tako pa se je spomnil, da je odrasel fant, da je zdaj borec, partizan...

348 Uro zatem sta sedela na parobku kraj gozda. »Velikokrat sedim tu in jo gledam. Cele ure gledam njene luči. Hudo mi je, da nisem tam, med tistimi ljudmi, pa mi spet ni hudo, ker vem, da se bomo vrnili z zastavami in s svetjem mednje. Pogled jo, ali ni lepa — naša Ljubljana?« je govoril očka. Janez je tiho odgovoril: »Je lepa je. Naša je.« Obmolknila sta in se zagledala v luči neukročenega mesta.